

Kerkperspectief

verschijnt 21x per jaar

officiële uitgave: Protestantse Gemeente te Arnhem

Einde en een nieuw begin

kerkelijk jaar

Het kerkelijk jaar loopt teneinde en wordt afgesloten met het noemen van de namen van de mensen die in het voorgaande jaar overleden zijn. Een aangrijpend moment als de namen hardop klinken tijdens de gedachtenisdienst. Voor mensen die een dierbare verloren zijn, kan het een troost zijn om te weten dat zij niet alleen staan in hun verdriet.

Het nieuwe jaar begint met de adventstijd. In vier weken kijken we uit naar de geboorte van Jezus. We verwachten de komst van Messias; we kijken uit naar...

herinneren & verwachten

We sluiten het jaar af met herinneringen en beginnen een nieuw jaar met verwachting. De kerkelijke jaarwisseling wordt niet gemarkeerd door een bepaalde gebeurtenis. Geen geboorte of sterfgeval, geen overwinning of verlies, maar herinnering en verwachting bepalen de jaarwisseling.

Arjen

*De Geest des Heren heeft een nieuw begin gemaakt,
in al wat groeit en leeft zijn adem uitgezaaid.*

*De Geest van God bezielt die koud zijn en versteend,
herbouwt wat is vernield, maakt één wat is verdeeld.*

Tekst: Huub Oosterhuis (1933)

Muziek: Bernard Huijbers (1922–2003).

foto: Ronald Deventer ©iS

kopijdatum

maandag 21 november

Kopij voor het volgende nummer

N° 20 (2 t/m 23 december 2011)

bij voorkeur e-mailen naar:

kerkperspectief@protestantsekerkarnhem.nl

evt. afgeven op het Kerkelijk Bureau

wijknieuws

Aanleveren via de wijkredacties, namen en adressen staan vermeld in de koppen boven de wijkberichten.

redactie

Menno Leistra, Rita Hop, Ruud van Veen en

Arjen van Voorst, eindredactie (3611694)

abbonementen en advertenties

W.A. van Woerkens (3811103)

adm.kerkperspectief@protestantsekerkarnhem.nl

kosten

Jaarabonnement: €21,50

Digitaal abonnement: €11,50

ING rekening 2571164

postadres

Rosendaalseweg 507, 6824 KL Arnhem

vormgeving

{TypoVar} ontwerpers, Arnhem

drukwerk

Digidruk Vandenhul BV

In dit nummer:

Uw Steun Waard!	4
De Eerste Dag	5
Alle Zeven Dagen	5
Voor 't Voetlicht	6
Nieuws van de Diaconie	7
PKN-werkgroep 'Kerk en Israël'	8
Actualiteiten – Agenda	9
Nieuws van het NBG	23
Nieuws uit de Landelijke Kerk	23

Rooster Erediensten	Zondag	13 november 2011	Zondag	20 november 2011
			<i>Laatste zondag van het Kerkelijk Jaar</i>	
	1 ^e coll.:	<i>Kerk in Actie: Diaconaat</i>	1 ^e coll.:	<i>Diaconaal werk</i>
	2 ^e coll.:	<i>Plaatselijk kerkenwerk</i>	2 ^e coll.:	<i>Plaatselijk kerkenwerk</i>
	3 ^e coll.:	<i>Onderhoud gebouwen</i>	3 ^e coll.:	<i>Onderhoud gebouwen</i>
Opstandingskerk Rosendaalseweg 505	10.00 u.	ds. E.I. Pot, <i>dankdienst</i>	10.00 u.	ds. L. Oosthoek, Arnhem
Diaconessenkerk Iz. Evertslaan 11	10.00 u.	ds. M.M. Schwarz, Voorthuizen	10.00 u.	ds. M.A. Maan, <i>gedachtenisdienst</i>
Siongemeenschap in KKC Het Dorp Dorpsbrink 7	10.30 u.	ds. L. Engelfriet, Bennekom	10.30 u.	ds. A.C. Poley, <i>viering H.A.</i> <i>en gedachtenisdienst</i>
Bethlehemkerk Honigkamp 25	10.00 u.	ds. P. de Vries, <i>zangdienst</i>	10.00 u.	ds. M.H. Leistra, <i>gedachtenisdienst</i>
Salvatorkerk Salvatorplein 274	10.00 u.	ds. J.P. Eijgenraam, <i>dienst voor</i> <i>jong en oud, mmv "Voices"</i>	10.00 u.	ds. J.P. Eijgenraam, <i>gedachtenisdienst, mmv cantorij</i>
De Regenboog Oec. Wijkgem. Spiegelhuis, Mooieweg 94	10.00 u.	ds. Joh. Brezet, Duiven	10.00 u.	ds. H. Hoekstra <i>gedachtenisdienst</i>
De Kandelaar Den Haagweg 1	10.00 u.	ds. H. Oostdijk-van Aniel <i>in Schuytgraaf, Meikers 3</i>	10.00 u.	ds. A. Vogelzang, <i>gedachtenisdienst</i>
De Rank (Bonifatiuskerk) Huissensedijk 10	10.00 u.	ds. J.B. Kamp, Heteren	10.00 u.	drs. C. Hendriks, Ede, <i>gedachtenisdienst</i>
Remonstr. en Vrijz. Prot. Parkstraat 31a	10.15 u.	ds. C.J. Jacobs, Hilversum	10.15 u.	ds. M.G. Fernhout, <i>gedachtenisdienst</i>
Eusebiuskerk Kerkplein 1		geen dienst	10.15 u.	ds. C. de Gooijer, Deventer
Waalse Kerk Gasthuisstraat 1 (<i>naast pol.bureau</i>)	11h30	pasteur L. Hamrat, <i>culte en français</i>		pas de culte
Evang. Luth. Gem. Arnhem Spoorwegstraat 8-10	10.30 u.	ds. K. Touwen	10.30 u.	ds. P. Endedijk, Arnhem, <i>viering H.A.</i>
Dorpskerk Schaarsbergen Kemperbergerweg 806	10.00 u.	mw W. Hagedoorn, Rheden	10.00 u.	ds. W. Hartogsveld
Ziekenhuis Rijnstate Wagnerlaan 55	10.15 u.	ds. Th.A.R. de Zwart	10.15 u.	pastor R.J.J. Roefs
K.K.C. Het Dorp Dorpsbrink 7		zie Siongemeenschap		zie Siongemeenschap
Verz. huis Vredenhoff Esperantolaan 2	10.00 u.	hr. J. Nijrolde	10.00 u.	ds. F. van de Hoek <i>mmv PassePartout, Elst</i>
Verz. huis De Drie Gasthuizen Rosendaalseweg 485	10.00 u.	ds. K. Dijk, Duiven	10.00 u.	mw. H.R. Konijnenberg- Hopman, Vaassen
Verpl. huis Regina Pacis Velperweg 158	11.00 u.	pastor J. Mulder	11.00 u.	ds. E.I. Pot en pastor T.G. Rietman, <i>viering H.A.</i>
Verpl. huis Eldenstaete Mr. D.U. Stikkerstraat 126	10.30 u.	mw. P. Dronkers, Arnhem	10.30 u.	pastor C.J. Koot, Arnhem
Verpl. huis Altenova Elderhofseweg 51	10.30 u.	ds. D.J. Bakker	10.30 u.	pastor B.J. Bergen en ds. D.J. Bakker, <i>viering H.A.</i>

Zondag 27 november 2011

1^e zondag van Advent

1^e coll.: Door wijk te bepalen diaconaal doel

2^e coll.: Plaatselijk kerkenwerk

3^e coll.: Onderhoud gebouwen

10.00 u. ds. Y.M. Voorhaar,
dienst in 4-en

10.00 u. ds. M.A. Maan

10.30 u. ds. K. Dijk,
Duiven

10.00 u. ds. P. de Vries

10.00 u. mw. H. Buitink

10.00 u. pastor W. Palstra

10.00 u. ds. Joh. Brezet,
Duiven

10.00 u. hr. G. Biersteker,
Ijsselmuiden

10.15 u. ds. M.G. Fernhout

geen dienst

16h45 pasteur H. Spoelstra

10.30 u. ds. A.J. Metske
mmv cantorij

10.00 u. ds. W. Hartogsveld

10.15 u. pastor G. Gies

zie Siongemeenschap

10.00 u. ds. F. van de Hoek,
viering H.A.

10.00 u. hr. J. Versloot,
Barneveld

11.00 u. pastor J. Mulder

10.30 u. hr. A. Bennik,
Arnhem

10.30 u. mw. P. Dronkers,
Arnhem

Oecumenische diensten

**Samen kerk-zijn in
Woon-/Zorgcentrum 'Waalstaete',
Waalstraat 36
Elke vrijdag 15.00 uur**

11 november ds. P. de Vries
18 november ds. C.J. Kraai
25 november mw. N. Gudden
2 december hr. T.J. Strikwerda, Arnhem

**Verpleeghuis 'Heijendaal',
St. Elisabethshof 201
Elke vrijdag 10.30 uur**

11 november mw. J. Koopman, Arnhem
18 november hr. J. ter Avest, Arnhem
25 november pastor C. Post
2 december mw. J. Koopman, Arnhem

**Korenbeurslezing in Hotel Haarhuis,
Stationsplein 1**

Datum: zondag 13 november

Tijd: 10.30 – 12.15 uur

Spreeker: dr. Eric van de Laar,
ethicus Catherina Ziekenhuis, Eindhoven
Thema: De zorg als arena
Marktwerking in de gezondheidszorg

**Kerkdienst voor iedereen in de Grote- of Eusebiuskerk,
Kerkplein 1**

Datum: zondag 20 november

Aanvang: 10.15 uur

Voorganger: ds. Cees de Gooijer, Deventer

Medewerking: Marianne Hofman, harp

Orgel: Jack Blok

Zangdienst in de Kruiskerk

Lisdoddelaan 30

Datum: zondag 27 november

Aanvang: 19.00 uur

Meditatie: ds. P. Vermaat, Veendendaal

Medewerking: Chr. Gem. Zangvereniging Arnhem-Zuid (70-jarig
bestaan)

Soliste: Diane Hidding, sopraan

Dirigent: Arie Hogendoorn

Orgel: Jack Blok

Oecumenische vieringen 'De Zijp'

Willibrord Kapel, Oude Velperweg 56

Datum: zondag 27 november

Aanvang: 11.00 uur

Voorgangers: Rita Hoeve en Moniek Siermann

Medewerking: Zijp-koor

Dirigent: Elin Meijnen

Thema: Elisa n.a.v. 2 Koningen 13

Coventrygebed

Walburgiskerk Elke vrijdag 12.30 uur

Walburgisplein 1

Collectenopbrengsten PGA

(bedragen in euro's)

16 oktober 2011

1^e Collecte: Kerk in Actie - Werelddiaconaat

2^e Collecte: Plaatselijk kerkenwerk

3^e Collecte: Onderhoud gebouwen

kerk	1 ^e collecte	2 ^e collecte	3 ^e collecte
Opstandingskerk	112,45	62,42	57,60
Diaconessenkerk	55,10	32,98	32,77
Siongemeenschap	79,00	51,77	35,72
De Rank	57,95	50,55	52,30
Bethlehemkerk	140,45	88,10	77,55
Salvatorkerk	279,49	224,47	92,62
Rijkerswoerd	37,35	22,67	–
De Kandelaar	161,94	56,70	40,35
TOTAAL	923,73	599,66	381,91

23 oktober 2011

1^e Collecte: Door wijk te bepalen diaconaal doel

2^e Collecte: Plaatselijk kerkenwerk

3^e Collecte: Onderhoud gebouwen

kerk	1 ^e collecte	2 ^e collecte	3 ^e collecte
Opstandingskerk	147,20	65,20	52,82
Diaconessenkerk	88,57	52,97	43,61
Siongemeenschap	116,85	91,45	41,30
De Rank	57,15	47,30	49,85
Bethlehemkerk	148,37	85,23	69,27
Salvatorkerk	85,35	69,16	54,42
Rijkerswoerd	33,10	25,90	–
De Kandelaar	163,87	108,80	88,59
TOTAAL	840,46	546,01	399,86

30 oktober 2011

1^e Collecte: Diaconaal werk

2^e Collecte: PKN

3^e Collecte: Onderhoud gebouwen

kerk	1 ^e collecte	2 ^e collecte	3 ^e collecte
Opstandingskerk	90,47	70,45	66,35
Diaconessenkerk	94,25	43,40	49,77
Bethlehemkerk	95,97	122,52	75,02
Salvatorkerk	254,07	198,47	223,37
De Kandelaar	125,95	79,09	33,00
TOTAAL	660,71	513,93	447,51

Belastingaftrek

Indien u meer dan 1% van uw verzamelinkomen en tevens meer dan € 60,- per jaar aan giften uitgeeft, is het meerdere tot maximaal 10% van het verzamelinkomen aftrekbaar.

Collectebonnen

- **Kaart A: € 0,75** (20 bonnen van € 0,75 = € 15,-)
- **Kaart B: € 1,00** (20 bonnen van € 1,00 = € 20,-)
- **Kaart C: € 1,50** (20 bonnen van € 1,50 = € 30,-)
- **Kaart D: € 0,50** (20 bonnen van € 0,50 = € 10,-)

U kunt ze kopen op het kerkelijk bureau tegen 'contante betaling'; *pin-nen* heeft daarbij onze voorkeur. U kunt ze ook bestellen door overschrijving van het verschuldigde bedrag op bankrekening 69.96.42.132 van de Protestantse Gemeente te Arnhem o.v.v. 'collectebonnen A, B, C, of D'. U krijgt de collectebonnen dan toegestuurd.

Lege cartridges

Er staat op het kerkelijk bureau een inzamelbox voor lege printer-cartridges t.b.v. Kika.

Uw Steun Waard!

Hoop doet leven

Kerk in Actie

Iedere dakloze heeft een verdrietig verhaal. Over een gebroken gezin of een liefdeloze jeugd, een nauwelijks overleefde burn-out of faillissement. Dakloze Alan: "Gewone burgers denken dat wij moedwillig dit leven leiden. Dat is niet waar. Het isolement is nog het ergste. Voor daklozen lijkt er geen plek in deze samenleving." Luc Tanja is pastor bij het Straatpastoraat van Amsterdam. Hij vertelt: "Wij zijn vooral een gemeenschap. We aanvaarden deze mensen zoals zij zijn en doorbreken zo hun eenzaamheid. Wij sporen daklozen aan om hun talenten te gebruiken en helpen hen om het daklozenbestaan achter zich te laten."

Het Straatpastoraat is niet de enige organisatie voor daklozen die Kerk in Actie ondersteunt. Ook de kerken in Almere en Wageningen zetten zich in voor mensen aan de rafelrand van de maatschappij. Met maaltijden en een kledingbank, een straatkoor, schrijfclub en meditatieavonden. Ze geven geborgenheid en liefde, waardoor daklozen weer hoop krijgen. En hoop doet leven. Op zondag 13 november wordt er gecollecteerd voor het Binnenlands Diaconaat van Kerk in Actie.

Protestantse Kerk

Kerkelijk Bureau PGA

adres: Rosendaalseweg 507, 6824 KL Arnhem
telefoon: (026) 442 09 87
e-mail: pga@kka-arnhem.nl
geopend: elke werkdag 9.00 – 12.30 uur
bankrekeningen: voor vrijwillige bijdragen: 63.58.17.187
t.n.v. Protestantse Gemeente te Arnhem
voor overige 69.96.42.132
t.n.v. Protestantse Gemeente te Arnhem

De Eerste Dag

Zondag 13 november

Ezechiël 34: 11 - 12, 15, 17 - Matteüs 25: 31 - 46

Als Christus terugkomt, zal het een tijd van beloning zijn. We zullen verbaasd zijn, te horen dat we dingen hebben gedaan, die we onbelangrijk en vanzelfsprekend vonden maar die Christus ons beloont. In de Bergrede lezen wat je moet zijn; in Matt. 25: 31 - 46 is te lezen, wat je moet doen. Laatstgenoemde tekst is een appèl: let goed op wat je doet en aan wie je dat doet. Ben je niet waakzaam? Heb je geen lamp, dan kun je niet zien wat je doet en aan wie je goed doet. De Koning (Christus) zal wederkomen om te oordelen de levenden en de doden. Goede werken helpen niet, maar de Koning zal dan de bokken van de schapen scheiden. De witte schapen komen aan Zijn rechterhand; de zwarte bokken gaan naar Zijn linkerkant. Wit is in de Bijbel het teken van de reinheid; waak daarom dat wij Christus navolgen en aan de goede kant van Hem komen.

Zondag 20 november - Matteüs 24: 14 - 35

Opnieuw een oproep tot waakzaamheid! Ook dit gedeelte gaat over de Wederkomst van Christus. Als het Evangelie overal is gepredikt, komt het einde. De grote verdrukking, de gruwel, d.w.z. alles wat God niet verdraagt, komt. Een gewaarschuwd mens telt voor twee. Kerstmis vieren is herdenken dat Christus voor het eerst op aarde kwam: in Bethlehém, een plaatsje in een uithoek van het Romeinse rijk. Zijn Wederkomst zal heel anders zijn. De hele wereld zal uiteindelijk zien, dat Christus terugkomt. Niemand zal kunnen vluchten naar een veilige plaats. In de verdrukking zullen alleen de uitverkorenen worden gered: het nieuwe volk van God. Matteüs vergelijkt de situatie met het aas waar de gieren op afkomen: zo zal Christus' komst voor iedereen op aarde duidelijk zijn. Jesaja, Jeremia en Joël hebben voorspeld hoe de Wederkomst van Christus op aarde zal zijn. Zoals bazuingeschal een koning aankondigt, zo zal ook nu de Koning de Koningen, begeleid door de klank van trompetten, op aarde verschijnen. In hoofdstuk 25 staat, wat Jezus dan zal gaan doen.

Zondag 27 november - Daniël 12: 1 - 3 - Marcus 13: 24 - 37

Dit hoofdstuk gaat ook over de eindtijd. De plaatsing in Marcus is niet toevallig: voor het verhaal van de kruisiging en opstanding. De Heer heeft ons gezegd, wat we kunnen verwachten, als Hij terugkomt en wat we niet moeten doen. In de verdrukking geeft Christus tekenen, die Zijn wederkomst aanduiden. "Let op de tekenen," zegt Hij. "Waakt en bidt." In deze tekst staan twee duidelijke gelijkenissen en hoe één en ander zal verlopen. Christus legt het nog eens uit zodat ieder gewaarschuwd is. Men kende het verschijnsel dat het hout van de vijgenboom zacht werd, als de zomerhitte naderde. Zo moeten wij opletten op Christus' wederkomst. De tweede parabel is die van een man, die op een buitenlandse reis gaat en zijn zaken aan de slaven overlaat. Deze zullen doorwerken want zij weten niet wanneer de meester terugkomt; de slaven blijven waakzaam. Op diezelfde manier dienen wij oplettend ja, waakzaam te zijn, want wij weten ook niet, wanneer Christus terugkomt.

drs. Th. D. van Loenen

Alle Zeven Dagen

November 2011

vr. 11	Matteüs 24:29-35	Let op de vijgenboom
za. 12	Matteüs 24:36-51	Laat je niet overvallen, maar verrassen
zo. 13	Matteüs 25:1-13	Controleer je oliepeil
ma. 14	Matteüs 25:14-30	De volle honderd procent
di. 15	Matteüs 25:31-46	Christelijk sociaal
wo. 16	Rechters 1:1-15	Veroveringen
do. 17	Rechters 1:16-26	Strijd
vr. 18	Rechters 1:27-2:5	Winnen en verliezen
za. 19	Rechters 2:6-23	De geschiedenis herhaalt zich
zo. 20	Rechters 3:1-11	Wie zijn je vijanden?
ma. 21	Rechters 3:12-31	Verlos-kunst
di. 22	Rechters 4:1-16	Sterke vrouw
wo. 23	Rechters 4:17-5:8	Vastgepind
do. 24	Rechters 5:9-22	Heldinnendicht
vr. 25	Rechters 5:23-31	De vijand geveld
za. 26	Rechters 6:1-18	Bange held
zo. 27	Rechters 6:19-32	Offer
ma. 28	Rechters 6:33-7:8	Tekens
di. 29	Rechters 7:9-22	Gideonsbende
wo. 30	Rechters 7:23-8:9	Wie krijgt de eer?

December 2011

do. 1	Rechters 8:10-27	Geweld-daden
vr. 2	Rechters 8:28-9:6	Onbeheerst
za. 3	Rechters 9:7-21	Fabel met moraal
zo. 4	Rechters 9:22-41	Geweldsspiraal

**Angst voor de dood voorkomt
niet dat je sterft, het belet je
alleen ten volle te leven!**

Bron: Kerken.com

Voor't Voetlicht

Het zout mag zijn kracht niet verliezen!

Door: Pierre Eijgenraam

Een hoopgevende dag in Utrecht.

Vier en een half jaar geleden werd ik predikant in de Salvatorkerk. Eén van de redenen voor mijn keuze was, dat ik de Salvatorkerk (enigszins) kende als een wijkgemeente, die zich al jaren actief inzet voor de buurt. De kerk staat midden in de wijk Malburgen, bekend als “Vogelaarwijk”. Maar Malburgen is ook en vooral een wijk waar de inwoners zich actief inzetten voor de leefbaarheid. Zij doen dat samen met vele partners: volkshuisvesting, wijkopbouwwerk, scholen, wijkagenten, maatschappelijk werk, ouderenwerk en ook de kerken. Het was voor mij heel bijzonder te merken, dat bij mijn komst niet alleen de gemeenteleden, maar ook opbouwwerkers en leden van het wijkplatform blij waren dat er weer een dominee was in de Salvatorkerk...

Al snel ontdekte ik dat deze inzet voor de buurt je ook behoorlijk kan opslokken. Voor je het weet ben je betrokken bij allerlei werkgroepen, overlegjes, projecten en heb je elke week wel ergens een gelegenheid waar je je gezicht moet laten zien. Het was net de kerk! Ook de kerk kan immers heel wat aandacht en energie opslokken. En dat was nodig ook, want de gemeente stond er vier jaar geleden niet zo goed voor. Er was een groot gebrek aan vrijwilligers in het jeugdwerk en het diaconaat en van georganiseerd bezoekwerk was nauwelijks nog sprake.

Het zout der aarde

In die tijd moesten we een beleidsplan schrijven. We kozen als uitgangspunt een woord van Jezus uit het evangelie van Matteüs: “Julie zijn het zout der aarde”. We beschouwen dat woord als een opdracht: zout of zuurdesem te zijn in de samenleving, door samen met anderen te werken aan een bewoonbare wereld (oecumene, heet dat in het Grieks), te beginnen in Malburgen, Immerloo, Vredenburg en de andere buurten in onze wijkgemeente.

We realiseerden ons ook, dat Jezus daar nog iets aan toevoegt: “Maar als het zout zijn kracht verliest, waarmee zal het gezouten worden?”. Daarin herkenden we onze situatie. Wil je als kerkelijke gemeenschap iets betekenen voor je omgeving, dan zal je óók moeten zorgen dat die gemeenschap kwaliteit houdt: dat mensen met plezier meedoen aan de kerkdiensten en met elkaar meeleven, dat er zo af en toe ook nieuwe mensen bij komen, kortom dat de kerk een levend lichaam is.

In de afgelopen periode hebben we daar hard aan gewerkt en inmiddels staan we er -mede dankzij het werk van onze kerkelijke opbouwwerker- gelukkig weer wat beter voor. Er is een werkgroep “omzien naar elkaar” gekomen, die enthousiast en creatief aan het werk is, we hebben vijf actieve diakenen en het jeugdwerk heeft nieuwe impulsen gekregen.

De gemeente als partner

Op 4 november organiseerde het Grote Stedenberaad in de Protestantse kerk Nederland een conferentie over: de gemeente als partner. Op welke manier kun je als kerk samenwerken met andere organisaties in de buurt: met andere kerken of religieuze organisaties, met scholen, maar bijvoorbeeld ook met het maatschappelijk werk, opbouwwerk, thuiszorg, kunstenaars, voedselbank, musea, de politiek...

Het was een bijzonder inspirerende bijeenkomst. Jammer genoeg is er geen ruimte voor een uitvoerig verslag, maar een paar “highlights” wil ik u niet onthouden.

Ds. Bas van der Graaf vertelde over de Jeruzalemkerk in Amsterdam-West. Het is een orthodoxe gemeente, behorend tot de Gereformeerde bond, die er bewust voor kiest onderdeel te zijn van de buurt. Dat begon toen de organisatie van de “kunstmaand” in de buurt hen vroeg de kerk open te stellen voor een concert. Gaandeweg raakte de kerk (een monument met heel bijzondere architectuur) steeds meer betrokken bij deze kunstmaanden en toen ze vorig jaar werden wegbezuinigd, nam de Jeruzalemkerk het voortouw om ze, samen met de wijk, toch in stand te houden. Tegelijkertijd is de gemeente heel helder over eigen identiteit en verzwijgt deze niet. Het motto is: “Bij Jezus- in de buurt”. Wijkbewoners kennen de gemeente als een heel actieve club. Ds. Van der Graaf: “eigenlijk valt dat wel mee. Maar als je je laat zien in de wijk, dan ontstaat dat beeld al gauw”. Misschien zou je ook kunnen zeggen: wij denken zelf dat het weinig is, maar de buurt ziet dat anders!

Ds. Katinka Broos van het Oude Wijkenpastoraat in Rotterdam vertelde over de aanpak van haar kleine gemeente in Rotterdam-Oud West. Breng in kaart welke organisaties er allemaal zijn in je wijk, waarmee je zou kunnen samenwerken. Dat zijn er veel meer dan je denkt. Maar beperk je ook, want anders kun je er heel, heel moe van worden. Om dat te voorkomen moet je je goed bewust zijn van je “missie”. Wat wil je zijn als kerk, voor wie wil je er zijn, wat is je kerntaak? En met welke partners zou je samen aan die kerntaak kunnen werken?

Ds. Julia van Rijn uit Amsterdam-Oost vertelde hoe de protestantse gemeente in Amsterdam in de afgelopen jaren heel actief op zoek is geweest naar partnerschappen met de samenleving, ook in de burgerlijke gemeente. Veel van die partners zullen in eerste instantie niet aan de kerk denken als een organisatie waar je mee samen kunt werken. Maar als je je aanbiedt en betrouwbaar bent, dan staat men vaak heel open voor wat je als kerk kunt inbrengen. Na verloop van tijd blijken die partnerschappen ook voor de kerk wat op te leveren: ze geven energie en vitaliteit, ze dragen bij aan een goed imago van de kerk en blijken ook een positief effect te hebben op de geefbereidheid onder de eigen leden.

Frank Petter, vroeger predikant, nu burgemeester van Woudrichem, vertelde hoe hij als burgemeester aankijkt tegen de rol van de kerken. Kerken zijn belangrijk, vond hij, bijvoorbeeld door hun bijdrage aan de sociale cohesie in de samenleving. Maar ook door de opvang die zij kunnen bieden bij rampen (denk bijv. aan de aanslag op koninginnedag in Apeldoorn en de schietpartij in Alphen aan den Rijn) en door de meerwaarde die het religieuze erfgoed heeft in de publieke ruimte. Op verzoek van de zaal wilde hij de kerk óók nog wel zien als een “luis in de pels”, die kritische vragen kan stellen aan overheid en samenleving. Maar dat is natuurlijk niet het eerste waar een burgemeester aan denkt... Zijn advies: Wees niet te bescheiden, maar laat je zien en laat merken wat je te bieden hebt.

Een verrassende conclusie

Het zout mag zijn kracht niet verliezen! Ik had dat voor mijzelf en voor de gemeente vooral vertaald als: behoed de kracht en de samenhang in je eigen gemeenschap. Alleen een levende en sterke gemeenschap kan ook daadwerkelijk iets voor anderen betekenen. Ik ben me op deze dag scherper gaan realiseren, dat dat niet het hele verhaal is. Laat het zout zijn kracht niet verliezen... Dat betekent ook: wees je heel bewust van je eigen identiteit. Wat geloof je, wat is je missie, waar sta je voor met elkaar als gemeente? Mijn conclusie is dus paradoxaal. Wil je als gemeente een betrouwbare partner zijn, denk dan aan het oude spreekwoord: “Schoenmaker, houd je bij je leest”. Want een goede schoenmaker houdt vele mensen gaande.

Nieuws van de Diaconie

De diakenen krijgen van tijd tot tijd hulpaanvragen binnen. En de volgende is wel een heel bijzondere. Op 4 februari 2011 kwam bij mij (Egon Kooi) een volgend e-mail bericht binnen. Bericht was afkomstig van gemeentelid Karsten Hoogenraad, fysiotherapeut verbonden aan SMC Groot Klimmendaal te Arnhem met de vraag: "Kan de diaconie eventueel bijspringen?"

Het gaat om het volgende:

In september 2010 is Hope Nsalu, een meisje van twaalf jaar uit Dar es Salaam in Tanzania, door een Nederlandse weldoener die haar in Tanzania had leren kennen naar Nederland gehaald om haar aangeboren misvormde onderbenen, waar ze niets mee kon en die steeds kapot gingen, te laten amputeren in het Rijnstateziekenhuis. In Tanzania liep ze op haar knieën met een soort hoezen er omheen en er waren daar geen mogelijkheden om haar verder te helpen. Ze wilde graag "normaal" leren lopen want ze wil dokter worden. De weldoener en zijn Arnhemse broer, waar zij toen verbleef, hebben geprobeerd het hele project (vervoer, operatie, verblijf, revalidatie, hulpmiddelen ect.) zo goedkoop mogelijk en uit eigen zak met wat sponsoring te financieren. Haar moeder is na de operatie weer teruggevloden om voor haar andere kinderen te zorgen en haar tante is bij haar gebleven in Nederland. Na een genezingsperiode die helaas langer duurde dan gepland heeft ze via de firma Livit uit Arnhem-Zuid 2 beenprothesen gekregen (gesponsord) Ik heb haar de afgelopen zes weken met de prothesen leren lopen. Ze heeft er zelf het hardst voor gewerkt.

De prothesen zijn gemaakt van materialen, die ze daar ook hebben en die daar eventueel gerepareerd kunnen worden. Hope heeft enorm haar best gedaan en oefende thuis heel veel zodat ze in een recordtijd binnenshuis los kon lopen en zelfs met twee protheseknieën, eigenlijk 2 losse scharnieren, een trap op en af kon lopen. Dit is iets wat nog nooit een Nederlander bij mij is gelukt. Ze is er zelf heel gelukkig mee. Nu is met deze knieën buiten lopen nogal lastig omdat als het terrein ongelijk is je grote kans loopt om door beide benen heen te zakken. Toch oefende ze elke dag het buiten lopen met behulp van een wandelstok. Omdat het valrisico, vooral bij een helling af lopen, nogal groot is en ze al diverse malen is gevallen, wordt er momenteel door de firma Livit gekeken of er mogelijk ergens iets geavanceerde remknieën geregeld kunnen worden.

Hope werd op 27 februari 2011 dertien jaar en gaf bij de familie waar ze verbleef op een woonboot Onderlangs (zij noemt hen haar pleegouders Jan en Laura) een afscheidsfeest voor allen

die haar hebben geholpen. Want op 1 maart ging ze terug naar Tanzania. Dat ze dan kan lopen en geen rare aanhangsels meer aan haar bovenbenen heeft geeft haar veel meer mogelijkheden voor de toekomst. Ze wil dolgraag weer naar school (was in januari al begonnen). En haar tante, die Engelse les geeft op een basis-school, moet ook weer aan de slag.

Tot zover de introductie, want nu kwam de vraag en de reden voor deze hulpaanvraag. Hope had op internet laten zien dat de wegen in Dar es Salaam niet geweldig zijn, maar met een wandelstok kan zij wel naar school. Binnenshuis en op school kan zij los lopen, maar het probleem is dat zij rondom haar huis niet uit de voeten kan, ook niet met krukken of stok, omdat de ondergrond daar te ongelijk is. Dit zou betekenen dat zij veel binnenshuis zou moeten verblijven terwijl de familie ook veel buiten is. Ze wil ook graag rondom het huis oefenen met lopen.

Haar moeder heeft geen geld om de ondergrond rondom het huis te verharderen. Hope vertelde mij dat haar weldoener al zoveel voor haar betaald had dat ze hem niet opnieuw om geld kon vragen. De kosten voor verharding rondom het huis werd geschat op € 500,-. Zij vroeg mij of ik mee zou willen helpen te zoeken naar mogelijkheden om voor haar vertrek op 1 maart geld bijeen te sprokkelen voor het egaliseren en verharderen van de grond. Ik zou het fijn vinden om haar op haar verjaardag een deel van het geld hiervoor te kunnen geven als afscheidscadeau. Bij het bedenken hoe dit aan te pakken en wie te vragen dacht ik ook aan de diaconie. Willen jullie op korte termijn mijn verzoek binnen de diaconie bespreken of de diaconie financieel kan bijdragen aan een pad rondom het huis van Hope.

Tot zover het verhaal van Karsten.

En nu was de diaconie aan zet. Het was kort dag en er moest snel gehandeld worden. Eerst de fiat krijgen van de diaconale raad. Die kwam heel spoedig. Hier moest geholpen worden. Hierna diverse telefoontjes gepleegd. Actie in de Salvatorkerk. Karsten heeft in de dienst van de Salvatorkerk bovenstaand verhaal verteld. Een vrije collecte werd aan dit doel besteed. Ook gemeenteleden maakten een gift over. Ook sprong de diaconie van Diaconessenkerk en het College van Diakenen bij. Ook na vertrek van Hope kwamen er nog giften binnen. Totaal heeft deze actie € 752,25 opgebracht. Het einde van het verhaal is, dat Karsten Hope een mooi afscheidscadeau mocht overhandigen. En het gaat goed met Hope. Er is inmiddels een Stichting opgericht voor Hope. Verder rest mij, iedereen te bedanken die bij deze actie waren betrokken.

Egon Kooi, diaken Salvatorkerk

Een straat in Dar Es Salaam

foto: gallagher.michaelsean ©i©

Birobidzjan, het ‘Sovjet Zion’

In het Russische Verre Oosten, in de richting van Wladiwostok, tegen dat deel van de grens met China aan dat Mantsjoerije heet, ligt de stadsstaat Birobidzjan. De naam van de hoofdstad is ook de naam van het gebied zoals bij ons de steden Utrecht en Groningen provinciehoofdsteden van de gelijknamige provincie zijn.

Deze Joodse Socialistische Autonome Oblast (Joodse autonome provincie) is in 1928 door Stalin in het leven geroepen. Het ligt ver weg van Wit-Rusland, Oekraïne en de Krim, gebieden waar Joden niet welkom waren. Het Jiddisch was in dit Sovjet Zion naast het Russisch de officiële taal en het heette een voorrecht om er naar toe te mogen moeten!

Het Stalinistische op atheïsme gerichte project was uit op assimilatie wat o.a. inhield dat Joden zich niet meer konden houden aan hun eigen leefregels, zoals bijvoorbeeld kosjer voedsel eten en daardoor, zoals het verhaal ons leert, na 80 jaar al niet meer weten wat het Jodendom inhoudt. Dit in tegenstelling met dat wat er met de Joodse ballingen gebeurde die naar Babylon werden gedeporteerd en de vrijheid behielden naar hun eigen regels te leven. Die vrijheid kregen de tien stammen die door de Assyriërs op transport waren gesteld niet zodat men zelfs hun “standplaats niet meer kent noch vindt”.

In 1929 werd in Waldheim de eerste collectieve Joodse gemeenschap gesticht, een onherbergzaam, moerassig gebied. De drassigheid was dusdanig dat men het gebied slechts via vlonders en plankiers kon betreden. Een typisch ontginningsgebied. Het klimaat is hard, hete zomers en in de winter de Siberische kou, moerassig omdat de grens van de permafrost (altijd bevroren ondergrond) er door heen loopt. Wat een aanleiding tot ontwikkeling had kunnen zijn is dat de stad een station heeft aan de Trans-Siberische Spoorlijn evenwel echter zonder positief effect.

Halverwege de jaren dertig trof Stalins zuiveringspolitiek duizenden Joden, ook in deze Joodse Republiek. Wanneer een vertrek naar Palestina mislukte, wachtten veel Joden arrestatie, werkkampen of executie. De Joodse kennis is bij de angstige achterblijvers verdwenen maar hun Joodse nationaliteit bleven ze trots dragen.

In het NIW, nr. 48, vertelt een Nederlandse Joodse vrouw, Moniek, haar belevenissen in dit land. Ze is door de Joodse Omroep naar het gebied gestuurd om verslag te doen hoe de Joodse bevolkingsgroep hier leeft en is ondergebracht in een Joods gastgezin waarvan de vader Jood is en de moeder niet. De grootmoeder zegt “iets van Pesach” te weten en de twee kinderen weten evenmin ergens iets van. Eigenlijk heeft alleen de vader interesse in het Jodendom waar hij “ooit wat van hoorde”. Ze constateert dat het werkelijke Jodendom hier is verdwenen maar de mensen beweren wel dat ze Joods leven. Kennis heeft men niet meer. Ook van de symbolen heeft men hier geen kaas gegeten. In de stad staat een immense Menora echter niet met zeven armen maar met zes armen! In de winkels wordt niets kosjers verkocht als ze al weten wat kosjer betekent. De Rabbijn is vertrokken omdat hij er niet meer Joods kon leven. Maar steeds herhaalt men: Wij zijn Joods en niet Russisch.

Toch heeft de Nederlandse Moniek ervaren dat er veel belangstelling is voor wat werkelijk Joods is. Omdat men zelfs niet meer wist wat Sjabbat is, heeft Moniek een sjabbatsmaaltijd georganiseerd, kippensoep gekookt, keppeltjes geleend uit het museum en uitgelegd dat de mens wordt opgeroepen het goddelijke ritme van de tijd na te bootsen: zes dagen werken en één dag rust. Ze liet de aanwezige vrouwen de kaarsen aansteken. Het was wel een probleem dat zij, als vrouw, moest voorgaan in de zegeningen in plaats van de vader als hoofd van het gezin. Daarom was het zo goed dat deze stralende vader de laatste zin van de kiddoesj (zegening over de wijn met sjabbat en andere feestdagen) heeft gezegd. Hij herontdekte zijn traditie. Hij wil meer maar in Birobidzjan kan dat niet. Nog slechts 5% van de bevolking is Joods.

Dit “Sovjet Zion” is een bijzonder slecht alternatief voor het Israëliësche Zion, iets wat eigenlijk al bij de start tot uiting komt omdat het zo werd geregeld dat men er niet meer Joods kon leven opdat het geheel wel zou verwateren wat voor een groot deel inderdaad het geval is. Maar ondanks alles verloochent men zijn Joodse afkomst niet al is er een schromelijk tekort aan kennis. Het restant aan Joden in Birobidzjan is er trots op Jood te zijn.

*Sophie Oudkerk, namens de commissie Kerk en Israël, afd. Arnhem
Bron: NIW nr.48, Tenachon nr3, Bosatlas, wikipedia*

Naambord van de stad Birobidzjan. Foto: Alexey “Lifewatch” (Wikipedia)

Actualiteiten - Agenda

Zin in een avondje muziek beluisteren en dan ook nog eens voor een goed doel? Graag willen wij u op het volgende attenderen:

Benefietconcert, zaterdag 12 november in de Koepelkerk

orgel, trompet, pauken, marimba, blokfluit, viool, piano, solozang
Er zal een zeer afwisselend en boeiend muziekprogramma klinken in de prachtige akoestische ruimte van de kerk.
musici: Arie Vonk, Sjoerd Pauw, Peter Wolterinck, Martin Geessinck, Henriëtte Bos, Ria Vredevelde, Kees Luiten, Atie Vletter.
Aanvang: 20.00 uur ; adres: Koepelkerk, Jansplein 60, Arnhem
De opbrengst van dit concert is voor projecten met kinderen, jongeren en families uit arme wijken in Fortaleza (Brazilië) het werkterrein van Marja Vonk, de dochter van de organist.
Aan het eind van het concert wordt een collecte gehouden.

Korenbeursbijeenkomst

Dr. Eric van der Laar spreekt over de zorg als arena.

Datum: zondag 13 november 2011
Tijd: 10.30-12.15 uur
Locatie: Hotel Haarhuis tegenover Arnhem NS Centraal.

Dr. Eric van der Laar verbonden als klinisch ethicus aan het Catharina Ziekenhuis te Eindhoven zal spreken over gezondheidszorg en marktwerking. Onze gezondheidszorg dreigt onbetaalbaar te worden. Met de introductie van marktwerking hoopt de overheid dit probleem op te lossen. Er is veel discussie over deze aanpak. Het roept vele vragen op zoals:

- Is er wel een constructieve bijdrage te verwachten van marktwerking?
- Zet het waarden als solidariteit, gelijke toegang en kwaliteit onder druk?
- Leidt marktwerking tot verzakeling van de zorg?
-

Na de inleiding en een pauze met koffie/thee is het woord aan de zaal. Er is volop gelegenheid voor discussie. Toegang is vrij, een bijdrage na afloop wordt zeer op prijs gesteld.

'Muziek uit de Oekraïne en Rusland door vader en zoon Lysenko'

Oleg Lysenko, bayan en Ivan Lysenko, tenor
Zondag 13 november 2011, aanvang 15.00 uur
Waalse Kerk, St. Catharinaplaats, Arnhem (achter de schouwburg)
Entree € 8 (incl. consumptie)

Twee virtuoze musici uit de Oekraïne, vader en zoon Lysenko, verleiden u op zondag 13 november in de Waalse Kerk in Arnhem met melancholische klanken uit hun geboorteland en Rusland. Zoon Oleg bespeelt het Russische muziekinstrument bij uitstek: de bayan, een accordeon met knoppen. Hij voert werken uit van o.a. Rimsky Korsakov, Stravinsky en Zolotarjow. Daarnaast begeleidt hij zijn vader, de tenor Ivan Lysenko, in een wervelend programma van Russische en Oekraïense volksliedjes en romances. In het vooroorlogse Rusland was de bayan een heel belangrijk instrument. Voordat radio en televisie op het toneel verschenen, werden alle feestelijke en droevige gelegenheden, oogstfeesten en bruiloften, maar ook het afscheid van soldaten die naar het front vertrokken en begrafenissen, door bayanmuziek begeleid. Voor dit concert brengt Oleg een origineel instrument uit 1933 mee, naast zijn moderne concertbayan die hij gebruikt voor zijn solo-repertoire.

www.oleglysenko.com.

'De bijbel in de kunst'

- dinsdag 15 november 20 uur, 'De bijbel als inspiratiebron voor schilderkunst' door ds. Paul Thimm
- dinsdag 22 november 20 uur, 'De bijbel als inspiratiebron voor muziek' door ds. Marieke Fernhout

Locatie: Aula Nieuw Schoonoord, Nieuw-Schoonoord 1, Velp
Entree € 6 per avond
Aanmelden: via 4kwart@hotmail.com of 0481-372378

De bijbel prikkelt en inspireert. Op deze dinsdagavonden in november zullen verschillende inleiders ingaan op de bijbel als inspiratiebron voor literatuur, schilderkunst en muziek. In deze cursus wordt stilgestaan hoe dichters en schrijvers in hun werk gebruik maken van bijbelse thema's, beelden en personages. Aan de hand van het werk van o.a. Rembrandt en Chagall wordt zichtbaar dat de Bijbel ook visueel kan inspireren. Via muzikale fragmenten uit de 18de en 19de eeuw ervaart u hoe componisten putten uit Bijbelse en spirituele bronnen.

Taizédienst te Rheden

Een nieuw kerkelijk seizoen, dus ook weer plaats voor nieuwe Taizé-diensten.
De allereerste is op zondag 13 november a.s. om 19.30 uur in de Dorpskerk te Rheden.
Een enthousiaste groep mensen organiseert al meer dan 10 jaar deze meditatiediensten.

Zij geven hiermee mensen de gelegenheid deze bijzondere diensten bij te wonen.

Het thema voor de komende dienst komt uit psalm 25 en zal luiden: "Rechtvaardig is de Heer, Hij leert ons zijn paden te gaan". Er is gebed, er worden meertalige liederen uit het Taizé-repertoire gezongen, er zijn diverse stiltemomenten en er is gelegenheid voor persoonlijke voorbede. U/jij kunt meevieren, graag zelfs.

Namens werkgroep Taizédiensten

Irene Gootjes

026-3811610

Lezing in de Waalse Kerk

Op zondag 27 november om 15.00 uur zal er in de Waalse Kerk te Arnhem door prof. Hans Kienhorst een lezing gehouden worden over de Arnhems mystiek in de 16de eeuw.

Nieuw onderzoek heeft uitgewezen dat Arnhem in de 16de eeuw een centrum was van mystiek en spiritualiteit. De recente ontdekking van enkele manuscripten, die geschreven bleken te zijn in het Agnietenklooster, waarvan de Waalse Kerk een laatste restant is, onthullen een spiritueel leven dat van grote invloed is geweest op vrouwenkloosters in het oosten, van Gelre en Kleef tot Keulen aan toe. De nieuw ontdekte handschriften zijn samen met de reeds bekende handschriften, aangevuld met schilderijen, beeldhouwwerk en muziek uit die tijd te zien in de tentoonstelling *Verborgenen* in het Historisch Museum Arnhem.

Terwijl het met de kloosters in de 16de eeuw bergafwaarts ging, ontstond er in Arnhem een mystieke wedergeboorte. Deze was geïnspireerd op de Moderne Devotie, een spirituele beweging binnen de katholieke kerk, die streefde naar vernieuwing van het christelijke gemeenschapsleven en terug wilde naar de oervorm van het geloof. De Moderne Devotie had een stevige basis in Arnhem en werd gesteund door Karel van Gelre die als katholiek vocht tegen de opkomst van het protestantisme. In 1428 trokken de Agnieten in het kloostergebouw aan de Sint-Jansbeek (huidige Beekstraat) dat door de zusters van het Bethaniëklooster verlaten was.

Bijzonder is dat de zusters van het Agnietenklooster rijke vrouwen waren, afkomstig uit de adelstand en het stedelijk patriciaat, waaronder vrouwen van de Gelderse, adellijke geslachten van Middachten en van Arnhem. Al jong traden zij in en na het afleggen van de kloostergelofte kwamen zij nooit meer buiten de kloostermuren. De zusters lieten zich leiden door boeken waarin alle strenge en sobere leefregels beschreven stonden.

Met het naleven van regels en gebed hoopten zij dichterbij Christus, bij God te komen en een plek in de hemel te bemachtigen. De nonnen leidden een verborgen leven achter de muren, maar ook een verborgen leven gericht op hun innerlijk en het hogere.

Aan dit bloeiende kloosterleven kwam met de Arnhemse Beeldenstorm in 1578 een einde. In 1634 waren er nog slechts 4 zusters over en in 1636 viel definitief het doek en trok het Sint Catharinagasthuis in de gebouwen. Alleen de kloosterkerk van het Agnietenklooster, de huidige Waalse Kerk aan de Beekstraat, herinnert nog aan het ooit zo immense complex. Het grootste deel van hun boekenbezit ging verloren, maar de zusters wisten uiteindelijk nog een aantal belangrijke boeken te redden en over te brengen naar het klooster van de reguliere kanunniken in Gaesdonck (bij Gogh). Na de opheffing van dit klooster raakten deze handschriften over heel Europa verspreid.

Prof. Kienhorst heeft een boek geschreven over deze handschriften en de mystiek daarachter en zal daarover een lezing houden. Entree: € 6,-

Anne Zernike, de eerste vrouw op de kansel

Toneelvoorstelling door Korneel Roosma

Op vrijdag 18 november a.s. wordt dit nieuwe toneelstuk gespeeld in de Waalse Kerk, Gasthuisstraat 1 in Arnhem. Het stuk is in het kader van het Doopsgezinde jubileum- en gedenkjaar 2011 geschreven door Korneel Roosma – de Vries. Het wordt door haarzelf voor het voetlicht gebracht.

ANNE ZERNIKE

de eerste vrouw op de kansel

100 jaar geleden - op 5 november 1911 - verbonden aan de Doopsgezinde gemeente Bovenknijpe

Korneel Roosma - de Vries speelt Anne (Mankes-)Zernike: het leven en werken van een vrouw in het wonderbare ambt

1911

Als jonge vrouw komt Anne Zernike in Bovenknijpe. Ze is de eerste vrouwelijke voorganger die verbonden is aan een gemeente. Hoe reageren de mensen daarop?

1915

Anne heeft de schilder Jan Mankes ontmoet en ze trouwt met hem. Samen wonen ze in Eerbeek.

Jan Mankes overlijdt in 1920.

1921

Anne verhuist naar Rotterdam. Daar is ze verbonden aan de Nederlandse Protestantenbond in tuindorp Vreewijk.

Begin jaren '50 vorige eeuw

Anne is net met emeritaat. Dan begint ze met het schrijven van haar

memoires "Een vrouw in het wonderbare ambt". Ze ziet terug op haar werkzaam leven.

2011

Fieden voor een herdenking. Een toneelstuk over haar opvattingen over Jezus, de Bijbel en de maatschappij. Een terugblik op haar leven en werken.

Voor meer informatie en boekingen: www.annezernike.nl

Anne Zernike, ook wel Annie genoemd, (Amsterdam, 30 april 1887 – Amersfoort, 6 maart 1972) studeerde als eerste vrouw theologie aan de Universiteit van Amsterdam en het Doopsgezind Seminarie en werd in 1911 de eerste predikante van Nederland. In het jaar 2011 is het 100 jaar geleden Anne Zernike als eerste vrouwelijke predikant in de Doopsgezinde gemeente Bovenknijpe werd bevestigd.

Tijd: vrijdag 18 november 2011 om 20:00 uur
Plaats: Waalse Kerk, Gasthuisstraat 1 6811BS Arnhem
Kosten: Uw vrijwillige bijdrage in de kosten kunt u na afloop geven.

Info: Han Bohlken 0316-343358 Han@bohlken.nl

Meer informatie

Korneel Roosma-de Vries is voorganger van de Doopsgezinde Gemeente Holwerd Blija Ternaard. Enkele jaren geleden heeft zij – in de vorm van een monoloog – ook een aantal voorstellingen gegeven over Anne Mankes-Zernike. Het nieuwe toneelstuk is van totaal andere opzet. Wiesje Jansma uit Sneek heeft voor dit nieuwe toneelstuk de regieaanwijzingen gedaan.

Zoals op de website www.annezernike.nl is te zien, wordt het stuk op meerder plaatsen in het land opgevoerd, van Drachten tot De Rijp en van Arnhem tot Amsterdam.

**Protestants
Christelijke
OuderenBond,
afd. Arnhem**

Ledenmiddag PCOB op woensdag 16 november a.s.

Deze keer een interessante en voor iedereen nuttige middag. Mevrouw Vermaas van Monuta Uitvaartverzorging komt ons vertellen over de mogelijkheden rondom een begrafenis. Niet een onderwerp waar we graag mee bezig zijn, maar ieder van ons krijgt er vroeger of later mee te maken. Een informatieve middag, die u niet mag missen. Er is uiteraard volop ruimte voor het stellen van vragen.

Wij zien u graag op de 16^e om 14.00 uur in de wijkzaal van de Bethlehemkerk, Honigkamp 25, Arnhem. Bent u geïnteresseerd, maar geen lid, geen probleem: u bent van harte welkom.

Ja, er is meer...

Journalistiek onderzoek naar het bovennatuurlijke geeft onthullende inblik

Geesten zien of contact met de doden? Reïncarnatie? Flauwekul, zegt de gemiddelde Nederlander in eerste instantie. Frank van der Meijden constateert echter dat we minder nuchter zijn dan we zelf geloven. Uit de toenemende media-aandacht blijkt dat de belangstelling voor het bovennatuurlijke groeit, zelfs bij politie-speurwerk. Als journalistiek observator ging Van der Meijden op onderzoek in deze opmerkelijke wereld. Met kritische, maar open blik beschrijft hij de gesprekken en waarnemingen en komt hij tot verrassende conclusies. Auteur Frank van der Meijden, in het dagelijks leven werkzaam als eindredacteur op de communicatieafdeling van de Politieacademie, zag dat zelfs het politieonderzoek niet meer veilig is voor het mediacircus rondom mediums en paragnosten. Hij besloot een onafhankelijk onderzoek te starten en stortte zich in de wereld van het bovennatuurlijke, met als motto: eerst zien dan geloven.

Van der Meijden geeft in *Mensen en Machten* geen zweverige beschouwingen, maar een kritisch verslag van hetgeen hij observeert: ogenschijnlijk normale mensen die geesten zien, de dood kunnen ruiken of de toekomst kunnen voorspellen. Tot zijn verbijstering blijken zaken als reïncarnatie, geestverschijningen en contact met het hiernamaals minder vergezocht dan hij had aangenomen.

Op maandag 21 november zal de auteur om 20.00 uur in de Opstandingskerk het gesprek aangaan met belangstellenden. U kunt zich aanmelden bij eipot@planet.nl

Gasthuis op 25 november

Samen eten en gelegenheid om elkaar aan tafel te ontmoeten met de dingen van alledag en van je hart. Je bent welkom op vrijdag 25 november, Ulenpaslaan 9 bij Erma Lieverdink en Han Hoekstra. Opgave voor 22 november. (e-mail j.hoekstra04@chello.nl, tel 026-3618103)

Op weg naar een mogelijk Stadsklooster in Arnhem namen Ad Boogaard en Han Hoekstra het initiatief om met het delen van de maaltijd een begin te maken. Zo eens per maand. Het Gasthuis bestaat nu uit ongeveer 20 mensen. Wat veel om bij je thuis uit te nodigen. Daarom houden we Groot-Gasthuis in een ruimte die daarvoor geschikt is. En er zijn avonden in kleinere kring bij iemand thuis die zich (samen met een ander) meldt als gastgever/kok.

foto: Historisch fotokanaal van het Brabants Historisch Informatie Centrum (BHIC)

Samen eten (meestal met wat minder bestek)

Tijd 18.00 – 21.00 uur

Wanneer data, locatie en max. aantal deelnemers wordt op de Gasthuis-maillijst bekend gemaakt. Je kunt dan intekenen.

Kosten 4 euro (3 euro met Arnhem-Card)

Opgave Ja, i.v.m. organisatie en inkoop.

Als je geen mensen thuis kunt ontvangen, kun je gewoon gast bij een ander zijn – en soms helpen met inkopen, koken, afwassen e.d. Wees welkom om het eten en het leven te delen!

Zijpviering - Willibrordkerk

Op 27 november is er weer een Zijpviering, voor de laatste keer gaat het over Elisa; 2 Kon 13, waarin de profeet sterft. Het betekent niet het einde van de profetie die blijft doorgaan. Ook in onze tijd is er behoefte aan zieners aan visioenen. Met medewerking van het Zijpkoor, o.l.v. Elin Meijnen.

Datum: 27 november

Tijd: 11.00 uur

Plaats: Willibrordkerk, Oude Velperweg 56, Arnhem

Voorgangers: Rita Hoeve en Moniek Siermann

Voor meer informatie zie www.dezijp.nl of bel naar 026-3647924

Jubilerend koor "Arnhem-Zuid" zangdienst in de Kruiskerk op 27 november

Op zondag 27 november a.s. wordt weer de maandelijkse zangdienst gehouden in de Kruiskerk aan de Lisdoddelaan 30 in Malburgen-oost.

In deze diensten staan bekende, graag gezongen oude en nieuwe liederen op het programma en daarnaast wordt een korte meditatie gehouden. Aanvang om 19.00 uur.

Medewerking aan deze zangdienst wordt verleend door de Chr. Gemengde Zangvereniging "Arnhem-Zuid" o.l.v. Arie Hogendoorn en Diane Hidding, sopraan.

In deze bijzondere zangdienst viert het koor zijn 70-jarig jubileum met alle aanwezigen. Het orgel wordt bespeeld door Jack Blok. De korte meditatie wordt verzorgd door ds. P. Vermaat uit Veenendaal.

Na afloop van de dienst is er koffie, thee en frisdrank. U bent welkom.

De Boodschappenmand - koopkracht in de praktijk

Bij de werkgroep Arme Kant van Nederland/EVA is de publicatie 'De Boodschappenmand – koopkracht in de praktijk' verschenen.

De afgelopen jaren is de economische situatie verslechterd en zijn al heel wat bezuinigingsmaatregelen en lastenverzwaringen doorgevoerd, die de positie van mensen met uitkeringen en lage inkomens hebben aangetast. Nieuwe bezuinigingsplannen en plannen voor hervormingen in sociale zekerheid en zorg, zowel landelijk als gemeentelijk, doen vrezen dat deze positie nog verder uitgehold zal worden.

De werkgroep Arme Kant van Nederland/EVA wil de situatie van mensen aan de onderkant van de samenleving in beeld brengen vanuit de ervaringen van de betrokkenen zelf. Officiële koopkrachtplaatjes en Nibud-berekeningen zijn nuttig en waardevol. Maar ze vertellen het verhaal op een andere manier en ze vertellen vaak niet het hele verhaal. Sommige kosten die mensen hebben worden niet meegenomen en sommige andere kosten worden kunstmatig laag ingeschat. Het gaat vaak ook om berekeningen van verwachte effecten voor bepaalde huishoudtypen, en niet om de concrete geleefde werkelijkheid.

Om te laten zien hoe mensen aan de arme kant van Nederland er nu al voorstaan en hoe het hen is vergaan in de afgelopen tijd, is de werkgroep het project 'De Boodschappenmand – koopkracht in de praktijk' gestart. Er is een dertiental interviews gehouden met mensen in verschillende situaties met een laag inkomen. Samen met het invullen van huishoudboekjes haalt de werkgroep zo een aantal ervaringsverhalen boven water. Deze zijn, voorzien van een analyse en een korte vooruitblik op een vervolg, gebundeld in de publicatie 'De Boodschappenmand – koopkracht in de praktijk'.

'De Boodschappenmand - koopkracht in de praktijk'

Red. Nel de Boer, Peter de Bie

Uitgave Werkgroep Arme Kant van Nederland/EVA

40 pagina's, gratis

Bestellingen via info@armekant-eva.nl of 073-6121939

Vrijwilliger in Wolfheze of de Braamberg Arnhem

Verrassend, creatief en origineel kunnen mensen in de psychiatrie zijn, maar ook kwetsbaar en aangewezen op zorg. Wilt u iets voor hen betekenen? Dan is het misschien iets voor u om bij ons vrijwilliger te worden. Dat kan in het psychiatrisch ziekenhuis van Pro Persona in Wolfheze of in de kliniek ouderen van de Braamberg in Arnhem.

In Wolfheze helpen kerkvrijwilligers oudere bewoners die slecht ter been zijn, op zondag naar kerk te gaan. De viering is een oecumenische viering. De sfeer is gemoedelijk en toegankelijk. Wel 'kerk' maar tegelijk net even anders.

Hoe werkt het? U bent samen met zo'n acht anderen eens in de zes weken aan de beurt. U komt om 9.45 uur bij elkaar in het Pastoraal Centrum. Tussen 10.00 en 10.30 uur haalt u mensen op van hun afdeling. Hiervoor staan rolstoelen en een 'witkar' ter beschikking. Om 10.30 uur begint de viering. Tijdens de viering kunt u iemand helpen met het volgen van de liturgie. Erna kunt u helpen met de koffie, terwijl er gelegenheid is elkaar te ontmoeten. Voor 12.00 uur brengt u iedereen weer terug naar de afdeling. Behalve aan kerkvrijwilligers op zondag, is er in Wolfheze behoefte aan vrijwilligers die door de week op andere manieren helpen. Zo kunt u 'maatje' worden van een bewoner of de afdeling recreatie helpen met activiteiten.

Ook de Braamberg in Arnhem wil (kerk)vrijwilligers werven.

Er zijn plannen om vrijwilligers in te schakelen op zondag om mensen te begeleiden naar de oecumenische viering in zieken-

huis Rijnstate. Op andere momenten in de week zijn vrijwilligers welkom bij ondersteunende zaken als (groeps) activiteiten en/of individuele begeleiding.

Hebt u interesse? Bel of mail voor meer informatie, of om een keer vrijblijvend mee te lopen:

voor kerkvrijwilliger in Wolfheze: l.boell@propersona.nl, tel. (026) 483 31 32.

voor ander vrijwilligerswerk in Wolfheze: h.van.luttikhuisen@propersona.nl, tel. (026) 48 33 281.

voor vrijwilligerswerk in de Braamberg: b.krechting@propersona.nl, tel. (026) 312 43 58.

ds. Taco Bos

geestelijk verzorger bij Pro Persona (voorheen de Gelderse Roos)

Verschenen: Een dankbaar leven - 'herinneringen'

N. Houtman-Mak

In dit boek vertelt Neeltje (Nellie) Houtman-Mak haar levensverhaal.

Ze neemt de lezer mee op een reis langs alle plaatsen waar ze heeft gewoond. We zien hoe Nellie in het begin van de twintigste eeuw opgroeit aan 't Hoofd in Schiedam, als jongste dochter van Catrinus Mak en Catharina Mak-Gille. We leren de zeilmakerij van haar vader kennen, die de op een na laatste zeilmaker was uit een bekend geslacht van Schiedamse zeilmakers.

Nadat ze zich heeft verloofd met theologiestudent Kees Houtman en met hem is getrouwd, bewoont ze als domineesvrouw een groot aantal pastorieën, onder andere in Noordeloos, Maarssen, Bodegraven, Zwolle en Arnhem.

Zij en haar man krijgen acht kinderen. Ze schrijft met dankbaarheid over het leven dat ze met haar gezin heeft kunnen leiden. Dit boek is een speciale uitgave ter nagedachtenis aan de honderdste geboortedag van Nellie Houtman-Mak, op 17 oktober 2011. Schrijver Geert Mak – afkomstig uit dezelfde familie van Schiedamse zeilmakers – heeft met plezier een paar woorden vooraf willen schrijven, om zo het levensverhaal van zijn tante Nel in te luiden.

Ds. C. Houtman, was van 1975-1984 (gereformeerd) predikant in Arnhem. Ze haalt herinneringen op aan haar jeugd Het boek bevat dan ook een hoofdstuk over Arnhem. Er zullen vast nog wel kerkleden zijn die ds. Houtman hebben meegemaakt

De uitgave van het boek 'Een dankbaar leven' is mogelijk gemaakt door het Fonds Historische Publicaties Schiedam. Het boek is genaaid gebonden, harde kaft met kapitaal band en leeslint. Het boek, formaat 130 x 185 mm, heeft 136 pagina's en is geïllustreerd. Prijs €14,90. Verkrijgbaar in de erkende boekhandel. ISBN 978-90-70450-34-2

Muizenissen en antependia

De woorden uit bovenstaande titel lijken niets met elkaar te maken te hebben. Toch is dat wel het geval.

In de kast waar onze niet gebruikte antependia hangen, hebben muizen zich tegoed gedaan aan de randen van de kleden. Met veel kunst- en vliegwerk zijn ze gerepareerd, maar mooi zijn ze niet meer.

U begrijpt dat we op zoek zijn naar andere antependia.

In deze tijd waarin veel kerken noodgedwongen gesloten moeten worden, verwachten wij dat er ergens ongebruikte antependia in een kast liggen (hopelijk zonder muizen).

Graag zouden wij horen of er gemeenten zijn die antependia 'over' hebben.

U kunt contact opnemen met: [Greet Lensen galeko@hotmail.nl](mailto:Greet.Lensen.galeko@hotmail.nl)
Namens onze wijk gemeente Elden-De Kandelaar te Arnhem
alvast hartelijk dank.

Vieringen

Op 13 november is er een viering in samenwerking met de Julianaschool en we besteden aandacht aan dankdag. De viering heeft als thema zien. En kinderen van de Julianaschool leveren weer een flinke bijdrage onder andere door aankleding van kerkzaal, een tekening bij de dankdagattenties en door mee te doen in het koor.

Omzien naar elkaar, zie je een ander, hoe kijk je naar elkaar, het sluit mooi aan bij de manier waarop wij dankdag vorm geven: oudere en zieke gemeenteleden krijgen een kleine attentie van de kerk. Elk jaar weer ervaren we dat zo'n klein gebaar mensen goed doet: zij ervaren, dat zij gezien worden. Voor het rondbrengen van de attenties zijn veel bereidwillige handen nodig. We zijn blij dat we hiervoor al jaren steun krijgen van de kinderen van de Julianaschool, maar we rekenen ook op de overige kerkgangers!

Zondag 20 november vieren we de maaltijd van de Heer.

En 27 november is het al weer eerste advent. De kindernevendienst is al druk doende geweest met de voorbereidingen. Als thema is gekozen: Wie past de kroon? U raadt het al: niet iedereen is zo maar een goede koning. Over deze en andere zaken zal het in de adventsweken gaan. En onze kindernevendienst kennende worden het weer vrolijke, inspirerende weken.

Tussen hemel en aarde

Maandag 21 november is er een avond met de auteur van "Mensen en machten", Frank van der Meijden. Hij schrijft hierin over bovennatuurlijke ervaringen. U bent van harte welkom om 20.00 uur in de Opstandingskerk. Graag even aanmelden via eipot@planet.nl.

ZWO-project

Op eerste advent wordt er weer aandacht besteed aan het project van de ZWO-commissie: ondersteuning van de stichting Irpañani in Bolivia, die zich richt op kinderen van arme ouders. Op dit moment is nog niet duidelijk op welke manier we dat zullen doen. In ieder geval zal er wat uitgebreidere informatie zijn over het project. Wel staat vast dat er voor het project gecollecteerd zal worden. Van harte bij u aanbevolen.

30+ groep

De 30+ groep, die in onze wijk al vele jaren bestaat, is vanaf nu samengegaan met de 30+ groep van de Bethlehemkerk. Beide groepen zijn niet zo groot en met meer mensen geeft ook weer nieuwe ideeën. Patrick de Vries en Yolanda Voorhaar zullen beurtelings aanwezig zijn. We lezen met elkaar iedere keer een hoofdstuk uit 'De Doornse Catechismus', als uitgangspunt voor gesprek.

Volgende afspraken: (telkens om 20.00 uur)

Dinsdag 29 november thv Ibrich Jorritsma, Cloekplein 142

Maandag 19 december thv Jeannet Slump, Treublaan 15 - 4 hoog.

Bazaar + hobbybeurs + koor Global Groove

Op zaterdag 19 november 2011 wordt de jaarlijkse bazaar gehouden in de Opstandingskerk van 10.00 tot 15.00 uur. Er is een boeken- kleding- sieraden- speelgoed- en rommelmarkt. Verder zijn er handwerken met een sortering wenskaarten. Er is gelegenheid om een kopje koffie, thee of soep te gebruiken.

- De HOBBYBEURS is van 13.00 tot 14.00 uur. Gemeenteleden laten hun hobby zien. Wilt u hieraan meedoen dan bent u van harte welkom.
- Om 14.30 uur is de verloting. Iedereen kan hieraan meedoen, want bij de verkoop wordt uw naam genoteerd.
- Vanaf 15.00 uur kan voor één euro een zak gevuld worden met niet-verkochte spullen

Spulletjes voor de bazaar kunt u inleveren op woensdag 16 november van 19.00–20.30 uur en donderdag 17 november van 10.00–11.00 uur in de Opstandingskerk. Ze kunnen ook bij u thuis worden opgehaald.

Dit jaar is de opbrengst van de bazaar in samenspraak met de diaconie voor Johanna Kinderfonds met een project van Klimmendaal. Dit project is voor kinderen met een lichamelijke handicap, voor de aanschaf van muziekinstrumenten Muziek maken helpt mee aan de ontwikkeling van deze kinderen.

Tussen 12.00 en 13.00 uur is er een optreden van Global Groove, een koor van Klimmendaal

Wilt u op de bazaar meehelpen of iets bakken om bij het kopje koffie te verkopen, bel dan voor meer informatie: Grietje Wieringa tel. 4454580 of Gré van der West tel. 4422512.

Opstandingskerk

Kerkgebouw: Rosendaalseweg 505 (4421810)

www.opstandingskerkarnhem.nl

• **Wijkredactie:** Henk Altena (3611343)

h.altena19@kpnplanet.nl

• **Predikant:** ds. Elsje Pot (3637338)

eipot@planet.nl

• **Predikant:** ds. Yolanda Voorhaar (0318-621676)

yolanda.voorhaar@hetnet.nl

• **Scriba:** mev. M. van der Schaar (8401952)

m.schaar3@chello.nl

• **Wijkkas Opstandingskerk rekeningnr. 851500**

Dag van de dialoog

Op zaterdag 12 november om 12.00 uur is er in onze kerk een lunchgesprek in het kader van de dag van de dialoog. Mocht u vergeten zijn u centraal aan te melden en toch mee willen doen, dan bent u welkom om mee te praten over het thema: wat kleurt de stad?

De Drie Gasthuizen gesprekskring

Op maandag 14 november is om 9.45 uur weer een bijeenkomst, we willen thematisch aanhaken bij de tijd van het jaar: herfst.

Afwezig

Van 11 tot en met 17 november is collega Yolanda Voorhaar een week vrij. In dringende gevallen kunt u een beroep doen op ondergetekende.

Tot slot, we hopen velen van u op 19 november op de bazaar te ontmoeten, mede namens collega Yolanda Voorhaar.

Agenda

Moderamen - maandag 14 november

Wij kraad van kerkrentmeesters - dinsdag 15 november

Bazaar - zaterdag 19 november

Tussen hemel en aarde - ma. 21 november

De Bijbel opnieuw - don. 24 november

Samen eten - vrijdag 25 november

Kerkenraad - maandag 28 november

Creagroep - elke donderdag

(17 en 24 november, 1 december)

Handwerken - dinsdag om de week

(15 en 29 november)

Autodienst

Zo. 20 nov. hr. Frits van Schooten 3616227

Zo. 27 nov. hr. Dick Romein 4454050

Zo. 4 december mw. Ineke Takke 3647243

Henk Altena

Diaconessenkerk

kerkgebouw: Izaak Evertslaan 11 (4425259)

www.diaconessenkerk.nl

• **wijkredactie:** Inge Veldhuis

ingeveldhuis@xs4all.nl

• **predikant:** ds. M.A. Maan (3891962)

m.maan@live.nl

spreekuur ma. 9.30–11.00 uur, predikantenkamer.

• **scriba:** Inge Veldhuis scriba@diaconessenkerk.nl

• **verhuur De Bakermat:** verhuur@diaconessenkerk.nl

• **wijkkas:** ING rekening 987600,

t.n.v. Prot Gem Kerk Activiteitenfonds

Bereikbaarheid

Iedere maandagochtend bent u tussen 9.30 uur en 11.00 uur welkom in de predikantenkamer, voor een kopje koffie, een gesprekje of om een afspraak te maken. Het telefoonnummer daar is 026-4425251.

Op andere momenten kunt u het beste naar mijn nummer thuis bellen: 026-3891962, laat eventueel een boodschap achter op het antwoordapparaat. En u kunt natuurlijk ook mailen: m.maan@live.nl. Aarzel niet om contact op te nemen, een afspraak is zo gemaakt!

Hartelijke groet,
ds. Monique Maan

Autorijdienst Alteveer/Cranevelt

13-11 Henny Kromhout 4422983

20-11 Henk Hulstein 3513197

27-11 Eize Drenth 3794503

Burgemeesterswijk/Hoogkamp

13-11 Wim van Vliet 06-54255945

20-11 Jan Siert Wiersema 442 07 20

27-11 Jans Askes 351 58 93

Over de diensten

13 november: op deze zondag is ds. Monica Schwarz uit Voorthuizen de gastvoorganger. Voor velen van ons geen onbekende, door haar familie in onze wijk en vanwege de groep die twee jaar geleden onder haar leiding de geloofsdooeken maakte!

20 november: de laatste zondag van het kerkelijk jaar en dus de dienst waarin we de overledenen gedenken. We noemen namen, steken kaarsen aan en ieder krijgt de gelegenheid een lichtje te ontsteken voor dierbare overledenen in eigen kring. Een bijzonder moment waarop we ons nauw verbonden mogen voelen met 'de mensen van voorbij'. De cantorij werkt aan deze dienst mee en er is kindernevendienst.

27 november: de eerste zondag van advent en dus maken we een start met het adventsproject dat in de kerk en bij de kindernevendienst gevolgd zal worden. We lezen dit jaar verhalen uit Richteren en ontdekken zo wat de trekken van een goede, ware koning zijn. Elke zondag brandt er een kaars meer en er zullen mooie, bij de teksten passende, liturgische schikkingen gemaakt worden. Zo gaan we met elkaar richting Kerst, het feest van Gods licht in deze wereld!

Wij gedenken

De heer **Klaas IJf**, overleden op 15 oktober op de leeftijd van 90 jaar. De heer IJf woonde in de Cordesstraat. De crematie heeft plaatsgevonden op 21 oktober en voorafgaand daaraan was er een samenkomst waarin kinderen en kleinkinderen ons deelgenoot maakten van hun herinneringen aan hun vader en opa. Uit hun woorden kwam een beeld naar voren van iemand die zeer betrokken was bij zijn familie, met een brede belangstelling voor mensen, dingen en ontwikkelingen. Tot een paar weken voor zijn overlijden was zijn gezondheid goed en was hij nog zeer actief, samen met zijn partner mevr. Wijma-Brandjes. Hij had haar leren kennen na het overlijden van zijn vrouw en beiden hebben hun vriendschap als verrijkend ervaren. Wij wensen haar en de kinderen en kleinkinderen van de heer Klaas IJf sterkte en de nabijheid van God en mensen voor de tijd die komt.

Bijbelgespreksgroep 16 november

Op woensdagochtend 16 november bent u weer welkom bij de bijbelgespreksgroep. We komen bij elkaar in de kerkenraadskamer tussen 10.00 en 11.30 uur. We lezen één van de bijbelgedeelten die op de gedachteniszonntag centraal zullen staan: Hebreëen 11: 1-10. Hier wordt gesproken over geloofsgetuigen - wellicht levert het een mooi gesprek op over wie ons zijn voorgegaan in het geloof.

Groothuisbezoek

Op woensdag 16 november is er weer een groothuisbezoek in Alteveer/Cranevelt. We organiseren dit met enige regelmaat in dit deel van onze wijk, omdat hier een toenemende groep gemeenteleden woont die niet meer naar de kerk kan komen op zondagmorgen, maar die het wel prettig vindt om zo af en toe op een middag een poosje bij elkaar te komen voor koffie, thee, ontmoeting en een gesprek. We beginnen om 15.00 uur en sluiten om 16.30 uur af. Plaats van samenkomst: de zaal van 't Altevelt. Wilt u gehaald worden, neem dan contact op met ds. Monique Maan of met Bert en Jenny Meijer (026-4434925).

Avond in Het Dorpshuis in Schaarsbergen, 17 november, 20.00 uur

Europa is in toenemende mate verdeeld. Moslims en niet-moslims komen steeds vaker tegenover elkaar te staan. Religie is opnieuw een maatschappelijke factor van betekenis geworden, maar niet op een manier waar je blij mee bent. Wat is er aan de hand in onze samenleving en hoe kunnen wij hier het beste mee om gaan?

Filosoof, journalist en documentairemaker Bart Brandsma ging op zoek naar 'de harde kern' in het denken van moslims en niet-moslims. In het boek dat hij over deze zoektocht (in Nederland en diverse andere landen) schreef, geeft hij een heldere analyse van de spanningen in onze samenleving. Bovendien laat hij zien hoe moslim en niet-moslim elkaar kunnen vinden als het gaat om lastige concrete zaken als vrijheid van meningsuiting, de scheiding van kerk en staat en de positie van de vrouw. Het boek van Brandsma, dat genomineerd werd voor de Socrates wisselbeker, heet: 'De hel, dat is de ander. Het verschil in denken van moslims en niet-moslims.' Op deze avond zal hij ons vertellen over de achtergronden van en mechanismen achter conflicten en met ons in gesprek gaan over onze eigen positie en mogelijkheden in het huidige spanningsveld in onze maatschappij. Wie hem hoort spreken, wordt geprikkeld tot nadenken over de ander en over zichzelf.

Omdat er aan de organisatie van deze avond kosten zijn verbonden wordt er een bijdrage van € 3,- gevraagd voor deze avond. Dit bedrag is inclusief koffie/thee.

De toekomst van de Siongemeenschap

Op zondag 13 november 2011 wordt u onder het gezamenlijk koffiedrinken na de kerkdienst, door ds. Ad Poley bijgepraat over de stand van zaken, betreffende de toekomst van onze Siongemeenschap. Er heeft hierover inmiddels een gesprek plaatsgevonden en van het moderamen van de PGA is schriftelijk informatie ontvangen die ook mondeling is toegelicht. Er ligt hier een duidelijke relatie tot het project "Kerk in de steigers" van de PGA. Vanzelfsprekend is een onderdeel van die toekomst ook de inzet van ds. Poley voor onze Siongemeenschap. Ook hierover is nu duidelijkheid ontstaan.

Deze bijpraatbijeenkomst is dus erg belangrijk en wij dringen er dan ook bij u op aan om deze bijeenkomst bij te wonen. Mocht u niet in de gelegenheid zijn om die dag de kerkdienst bij te wonen maar wél de informatiebijeenkomst, dan stellen wij dat zeer op prijs!!

Herdenking overledenen

Op zondag 20 november 2011 worden op de laatste zondag van het kerkelijk jaar de in het afgelopen jaar overleden leden van onze geloofsgemeenschap herdacht. Voor deze dienst nodigen wij de betrokken familieleden, vrienden en kennissen uit om hen samen met ons te herdenken. Elk jaar weer is dit een bijzondere dienst die, ook door de viering van het Heilig Avondmaal, inhoudsvol en inspirerend zal zijn.

Ontvangen giften

Naar aanleiding van de oproep van onze penningmeester Anita Sluiter in de laatste Siongroet, zijn twee bijdragen van € 50,- van twee anonieme gevers ontvangen. Deze giften zijn inmiddels afgedragen aan de penningmeester.

Daarnaast is een anonieme gift van € 50,- ontvangen voor de diaconie en éénzelfde gift voor ons diaconaal project De Estherhof in Parimaribo. Voor dit laatste project kwam ook nog een kleine gift binnen op een bijzondere wijze. Na afloop van de kerkdienst van zondag 16 oktober 2011 kwamen er twee dames en heren uit Den Helder het KKC binnengelopen. Zij waren op zoek naar een gelegenheid om een kop koffie te drinken en vonden die in Het Dorp bij ons in het KKC. Hadden ze tevoren van onze dienst geweten, dan hadden ze die graag bijgewoond. Als dank voor het feit dat ze samen met onze kerkleden koffie mochten drinken, kreeg diaken Alie Schregardus een briefje van € 10,- in de hand gestopt met het verzoek hieraan een passende bestemming te geven. In overleg is dat dus De Estherhof geworden!!

Nog even terug naar ons vorige project, Kinderhuis K12 in de Oekraïne. Voor dit project is een totaalbedrag van € 690,- bijeengebracht. Alle gevers en kaartenkopers daarvoor hartelijk dank!

Een bijzonder woord van dank voor alle kaartenmaaksters is hier zeker op zijn plaats, want er is een behoorlijk bedrag door hen bij elkaar geknipt en geplakt voor dit project.

Activiteiten in de komende weken

- **Inloopavond KKC:** het Kerkelijk Cultureel Centrum (KKC) van Het Dorp is op de woensdagen 16 en 30 november open van 18.30 tot 19.30 uur, voor stilte, gesprek en gezelligheid.
- **Ontmoetingsmorgen KKC Het Dorp:** deze ontmoetingsmorgen vindt plaats op donderdag 17 november in het KKC van Het Dorp. Aanvangstijdstip is 10.15 uur en de bijeenkomst duurt tot aan het middaguur. Inleiding vindt plaats door ds. Ad Poley.
- **Bijbelkring:** deze vindt plaats op 23 november in de Sionkerk (Callunastraat 6 in Arnhem). Aanvangstijdstip is 15.00 uur en de bijeenkomst duurt tot ongeveer 16.30 uur. Het onderwerp dat deze middag aan de orde komt is: De verzoenende gemeenschap. De leiding van deze kring is in handen van ds. Ad Poley. Nadere informatie bij de fam. Van der Scheur, tel.nr.: 026-4422939.
- **Inloopavond / Taizéviering KKC:** het Kerkelijk Cultureel Centrum (KKC) van Het Dorp is op 23 november vanaf 18.30 uur open voor stilte, gesprek en gezelligheid. Om 19.00 uur is er een Taizéviering.
- **Ontmoetingsmorgen Sionkerk:** deze ontmoetingsmorgen vindt plaats op donderdag 1 december in de Sionkerk (Callunastraat 6 in Arnhem). Aanvangstijdstip is 10.00 uur en de bijeenkomst duurt tot aan het middaguur. Inleiding vindt plaats door ds. Ad Poley.
- **Gebedskring:** deze maandelijkse bijeenkomst vindt plaats op woensdag 7 december bij Henny en George Bruno, Kustvaart 235 in Arnhem-Zuid, tel. 026-8403085. Aanvangstijdstip is 20.00 uur. Voor informatie, gebeds- en dankpunten: de heer C.W. Schröder, tel. 4431698.

Een hartelijke groet, mede namens Alie Schregardus, aan u allen,

Philip Greep

Siongemeenschap

vieringen in het K.K.C. Het Dorp:

Dorpsbrink 7

• **website:** <http://siongemeenschap.webs.com>

• **wijkredactie:** Philip Greep

siongemeenschap@yahoo.com

predikant: ds. A.C. Poley (a.c.poley@planet.nl)

tel. 033-4333345 (wo & do: 06-15153211)

Spreekuur ds Poley: woensdag 11.00-12.00 uur

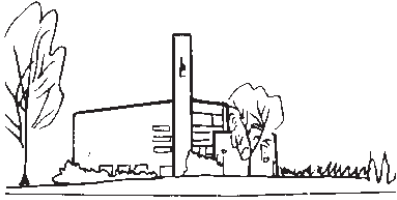
Nassastraat 4A (gebouw West Arnhemse Muziekver.)

• **scriba:** secretariaat Siongemeenschap,

pl/a Sophiastraat 21, 6812 CA Arnhem

• **wijkkas** 925000

t.n.v. penningmeester Siongemeenschap

Bethlehemkerk

kerkgebouw: Honigkamp 25 (3642367)

www.bethlehemkerkarnhem.nl

- **wijkredactie:** J.M. van Wijlick (3613849)
jmvanwijlick@zonnet.nl
- **predikant:** ds. P. (Patrick) de Vries (4425941)
pdvries@live.nl
- **predikant:** ds. M.H. (Menno) Leistra
(0575-845930) menno.leistra@chello.nl
- **predikant:** ds. C.J. Kraai (0317-422188)
- **scriba:** A. Kramer-Bunschoten (3612208)
kramer.bunschoten@chello.nl
- **wijkkas:** 999000
t.n.v. wijk- en bloemenfonds Bethlehemkerk, Arnhem
- **beheer website:** dhr. Edward Eekma (3792147)
eseekma@yahoo.com

Taxidienst

Zo 13 nov.: dhr. P. Rosseel, tel. 3636335

Zo 20 nov.: dhr. P. Blok, tel. 3614939

Zo 27 nov.: dhr. E.S. Eekma, tel. 3792147

Bij vergaderingen en bijeenkomsten

Woensdag 16 november komt de gebeds-
kring om 16.30 uur bij elkaar in de kapel.

Bij de diensten

Zondag 20 november, laatste zondag van het kerkelijk jaar. In onze gemeente is dat de zondag om te herdenken wie ons zijn voorgegaan.

Een dienst waarin het koor 'Irene' uit Elden haar medewerking verleent, net als vorig jaar. En dat was goed, vorig jaar! Fijn, dat ze ook dit jaar meezingen bij deze dienst.

Brieven aan familie zijn inmiddels uitgegaan en u als gemeenteleden bent ook van harte welkom! Overigens bent u ook welkom bij de voorbereiding van deze dienst: op maandag 14 november om 13.00 uur in de kapel.

Bij Vorming en Toerusting

Maandag 21 november is er weer catechese om 19.00 uur in de Korenmaat.

Op woensdag 30 november 's middags om 14.00 uur is de derde bijeenkomst van de gespreksgroep die bij elkaar komt rond het thema: Opvattingen over leven na de dood.

Deze keer een persoonlijk verhaal over een bijna-dood-ervaring.

Wilt u nog meedoen met deze groep? Van harte welkom!

Tot slot wens ik u vrede en alle goeds ook namens mijn twee collega's Kraai en de Vries,
ds. Menno Leistra

Bij de diensten (2)

Op zondag 27 november, 1e advent, is er in onze gemeente een dienst, waarin een kerstoratorium uitgevoerd zal worden. Het is een kerstoratorium van Marijke de Bruijne en draagt de titel 'Als appelbloesem in de winter'. Een aantal weken is het gelegenheidskoor aan het oefenen onder leiding van Bert Terwel en Nanette Borger. Het belooft een bijzondere dienst te worden. U bent allen van harte uitgenodigd.

ds. Patrick de Vries

Creagroep

Op dinsdag 15 november komt de Creagroep weer van 14.00-16.00 uur bij elkaar in de Bethlehemkerk. Onze volgende bijeenkomst is op dinsdag 6 december.

Hartelijke groet en graag tot ziens,

Riet Burgers

Christelijk Vrouwen Contact

Het Christelijk Vrouwen Contact kom weer bij elkaar op dinsdag 22 november om 14.30 uur in de Bethlehemkerk. We vieren dan het Sinterklaasfeest. We hopen op een gezellige middag met leuke cadeautjes en gezellige gedichten.

Ans Kruitbos

Salvatorkerk

Foto's uit de Eusebiuskerk

Op 16 oktober verzorgde onze gemeente de dienst in de Eusebiuskerk. Je kunt daar niet zo snel spreken van een "volle kerk", maar we kwamen liturgieboekjes tekort en er moesten stoelen bijgezet worden. Pieter Regensburg maakte een aantal mooie foto's.

Gospelkoor Voices in de Salvatorkerk

Op zondag 13 november zingt Gospelkoor Voices in onze dienst. Het koor staat al vele jaren onder leiding van Gert Jan Goeree en heeft zijn "thuisbasis" bij onze buurgemeente in De Kandelaar. Het thema is: "de werken van barmhartigheid", naar aanleiding van Matteüs 25: 31-46.

Herdenkingsdienst

Op zondag 20 november is het de laatste zondag van het kerkelijk jaar. We noemen dan de namen van onze overleden gemeenteleden. Dit jaar is het lijstje -gelukkig maar!- niet zo heel erg lang, maar we weten dat achter iedere naam een levensverhaal schuil gaat met alle hoogte- en dieptepunten die daar bij horen. En bij iedere naam horen ook mensen, die de overledene hebben gekend en hem of haar blijven dragen in hun hart.

We plaatsen witte rozen in een vaas bij het noemen van elke naam. Ook voor anderen is er gelegenheid om de naam te noemen van iemand die zij in het afgelopen jaar (of misschien al langer geleden) hebben verloren en die zij op deze manier bij God en bij de mensen in herinnering willen roepen.

1e Advent, voorganger Marissa Buitink

Op zondag 27 november begint de Adventstijd. Er is een wijziging in het voorgangersrooster: in plaats van Pierre Eijgenraam zal mw. Marissa Buitink voorgaan. Sinds april is zij als kerkelijk opbouwwerker aan onze wijkgemeente verbonden en in de afgelopen periode heeft zij al veel goed werk verricht. Zij was betrokken bij de zomerse dinsdagmiddagen, bij de oprichting van onze nieuwe 16+ groep, bij de activiteiten van onze werkgroep "Omzien naar elkaar" en zij is bezig met plannen om de "middenleeftijd" (30-ers en 40-ers) in onze wijk meer bij elkaar en bij onze gemeente te betrekken. Veel van dat werk is niet direct zichtbaar voor het "front" van de gemeente. Daarom leek het ons goed dat zij zo af en toe ook zou voorgaan. Ook in het komende kalenderjaar zal dat nog een aantal malen gebeuren. Wij verheugen ons erop Marissa ook van deze kant wat beter te leren kennen.

1e Advent Voorbedenboek

In ons wijkblad van A tot Z heb ik al geschreven over de plannen voor een voorbedenboek. Het doel daarvan is dat u als gemeenteleden wat directer betrokken kunt zijn in de voorbeden die elke zondag worden uitgesproken tijdens de kerkdienst. Op zondag 27 november willen we na de kerkdienst tijdens de koffie daarover met u overleggen. Vindt u dit als gemeente een goed idee of hoeft het eigenlijk niet? En zo ja, hoe zullen we dan precies gaan doen en waar moeten we aan denken? We zijn benieuwd naar uw inbreng

Groot onderhoud orgel

Van 31 oktober tot half november zal groot onderhoud aan het orgel worden uitgevoerd. Aan het orgel zelf wordt niets veranderd, wel wordt alles weer op orde gebracht en zal er vooral aan worden gewerkt om het stem vaster te maken en waar mogelijk ook de bijgeluiden te verminderen.

Om die reden kan het orgel op de zondagen 6 en 13 november niet worden gebruikt. De gemeentezang wordt op de piano begeleid, en -toevallig of niet- op beide zondagen is er een koor aanwezig!

Kees van Keulen

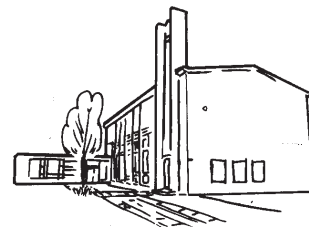
Professor Martha Frederiks spreekt over de koningin van Scheba

Op maandag 5 december zal professor Martha Frederiks uit Utrecht als gastspreker aanwezig zijn in onze Bijbel en Koranking. Zij zal vertellen over de koningin van Scheba en haar bezoek aan koning Salomo, waarbij zij -hier ligt de link met sinterklaasavond- rijke geschenken meebracht. Zowel in het jodendom en christendom als in de islam bestaat er een rijke traditie van verhalen en legenden rondom deze koningin. Het is opvallend dat een vrouw volgens deze verhalen zoveel macht en rijkdom en wijsheid bezat.

We vinden het leuk als niet alleen de vaste deelnemers van de groep, maar ook andere belangstellenden aanwezig zouden zijn!

Nieuwe justitiepreek in de wijk

Sinds een maand is mw. Marijke Zuilhof werkzaam als justitiepreekster afkomstig vanuit de Baptistenkerken in de "Blue Bandbajes". Zij heeft aangegeven contact met de wijkgemeente zeer op prijs te stellen. We hebben afgesproken om te zoeken naar manieren waarop we elkaar kunnen helpen en van elkaars ervaring kunnen profiteren. Overigens zijn contacten met de bajes niet nieuw, ook voor haar komst waren er vrijwilligers uit onze wijkgemeente betrokken bij de kerkdiensten en in de week voor kerst komen we al sinds jaar en dag naar de bajes om aan gedetineerden en personeel een kerstgroet te brengen. We heten Marijke van harte welkom!

Salvatorkerk

kerkgebouw: Salvatorplein 274 (3212159)

www.salvatorkerkarnhem.nl

- **wijkredactie:** M. Kreft mkreft@kpnmail.nl
- **ds. J.P. Eijgenraam**
- **predikant:** ds. J.P. (Pierre) Eijgenraam (3519531) jpeijgenraam@kpnmail.nl
- **scriba:** Meint Lukkien (4743343) info@salvatorkerkarnhem.nl
- **wijkkas:** 3068364 t.n.v. Wijkkas Salvatorkerk Arnhem

Zoals het vroeger was? (redactie)

OGR De Regenboog

Oecumenische Geloofsgemeenschap te Arnhem-Zuid

www.regenboogrijkerswoerd.nl

locatie: Spiegelhuis, Mooieweg 94 (06-57736103)

• **wijkredactie:** J. (Han) Hoekstra (3618103)

j.hoekstra04@chello.nl

• **pastores:** J. (Han) Hoekstra (3618103)

j.hoekstra04@chello.nl

• W. (Wim) Palstra (3231719)

w.palstra@chello.nl

• **scriba:** M. Bonnema (3272299)

menno.bonnema@hetnet.nl

• **wijkkas:** 232788 t.n.v. penningm. OWR

Kleur

Wat kleurt de stad? Wil je daarover met anderen van gedachten wisselen? Dat treft! Tenminste als je dit leest voor 11 of 12 november. De dag van de dialoog brengt dan mensen rond dit thema bij elkaar. Rond allerlei tafels is er in de stad gelegenheid om elkaar te ontmoeten en te ontdekken wat een ander en wat jij aan kleur in de stad ziet. Het is geen kerkelijke activiteit, maar kerken bieden ook ruimte, gespreksleiding en deelnemers. Dit jaar niet in De Regenboog. Maar wel in andere kerken, waarschijnlijk ook te vinden in dit blad. En internet (via google) biedt ook veel informatie.

Gedachtenis

Iemand reikte mij eens een tekst aan bij het gedenken van mensen die ons lief en dierbaar zijn. Ik geef hem graag door in dit nummer van november, maand waarin ook kerken gelegenheid geven om in de kring van geloof en gelovigen je geliefde te gedenken. In de Regenboogviering van zondag 20 november.

Bij zonsopgang en zonsondergang denken wij aan hen.

Bij het waaien van de wind in de kou van de winter denken wij aan hen.

Bij het openspringen van de knoppen in de lente, bij de wedergeboorte van de natuur denken wij aan hen.

Onder de blauwe hemel, in de hitte van de zomer denken wij aan hen.

Bij het ritselen van de bladeren, in de schoonheid van de herfst denken wij aan hen.

Wanneer het jaar begint en wanneer het jaar eindigt denken wij aan hen.

Zolang wij leven, blijven zij leven. Zij zijn een deel van ons zolang wij hen gedenken.

Als we moe zijn, steun nodig hebben, denken wij aan hen.

Als we ons verlaten voelen, neerslachtig zijn, denken wij aan hen.

Als we onze vreugde willen delen denken wij aan hen.

Als we moeilijke beslissingen moeten nemen denken wij aan hen.

Als we iets goed kunnen doen door wat zij ons leerden denken wij aan hen.

Zolang wij leven, blijven zij leven. Zij zijn een deel van ons zolang wij hen gedenken.

Verwachting

27 november is de eerste zondag van advent. Begin van een periode van verwachten. Verwachten gaat ervan uit dat je ruimte hebt, dat er iets bij mag in jouw leven. Iets of iemand waarop je je verheugt, die je graag een goede plek geeft!

Schilderen op woensdagmiddag : geef je op.

Op woensdag 23 november van 14.00 – 16.00 uur is er in het Spiegelhuis (Mooieweg 94) gelegenheid om te schilderen rond het thema Verwachting.

Met jong en oud kunnen we aan de slag. Karin van Bergen -van de groep meditatief schilderen- is er ook om te begeleiden, als je dat wilt. Ik ben benieuwd naar de vormen en kleuren die te voorschijn komen. We willen de schilderijen gebruiken in de adventsviering van zondag de 27e. In verband met organisatie is het nodig om je voor het schilderen op te geven. Bij Han Hoekstra voor 16 november! E-mail: j.hoekstra04@chello.nl of evt. tel. 026-3618103

Week 52: Thuis bij jezelf

Dit is het (werk)thema dat een aantal mensen in gedachten heeft voor een thema-week in het Spiegelhuis. De laatste week van 2011 - de dagen tussen kerst en oud-nieuw. Verschillende workshops kun je volgen en samen eten of zo maar even binnenlopen, dat is de bedoeling. De Regenboog wil een steentje bijdragen, mooi dat anderen dat ook van plan zijn dan kan er iets moois komen voor een bijzondere week in het jaar. Als ik dit schrijf zijn de plannen nog vers, we kijken of het lukt en zo ja welke dagen precies. Hou verdere berichten in de gaten, zou ik zeggen.

Han Hoekstra

Doopdienst

Zondag 23 oktober 2011. In deze dienst werd de doop bediend aan **Lente Wisse** en aan **Lieke te Dorsthorst**. Na de doop werd de gemeente, zoals gebruikelijk, gevraagd ruimte te maken voor de dopelingen en de ouders tot steun te zijn in de belofte die zij hebben afgelegd. Om onze verantwoordelijkheid als gemeente zichtbaar te maken en om de doopouders duidelijk te maken dat wij onze taak serieus willen nemen, werden de dopelingen deze keer tijdens het loflied wat wij zongen door de kerk gedragen door predikant en ouderling. Het is een ritueel wat duidelijk maakt dat zij welkom zijn in de gemeente van Jezus Christus of met de woorden uit het Dienstboek:

*'Welkom, kinderen van God,
welkom in de kerk van Christus,
wereldwijd en in ons midden.'*

Dit ritueel is niet nieuw, maar word ook gedaan in de wijk De Regenboog. Het werd door de gemeente als positief ervaren.

Kerkdienst in Schuytgraaf.

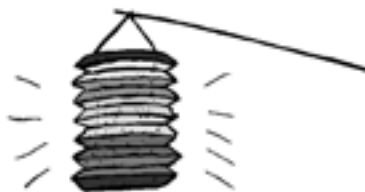
Eenmaal per jaar houden we een kerkdienst in Schuytgraaf. Dit jaar is dat op zondag 13 november. In 'De Salamander'. De voorbereidingen zijn van start gegaan. Het wordt natuurlijk weer een dienst voor jong en oud en we willen er ook dit jaar weer iets speciaals van maken. Het thema is *'Ik was een vreemdeling...'*

Voor de allerjongste is er oppas. Voor de iets minder jongere, de ouderen en de veel ouderen hebben we o.a. een prachtig verhaal. En na afloop is er natuurlijk weer gelegenheid om iets te drinken en na te praten.

Voorganger in deze dienst is ds. Hubertien Oostdijk-van Anandel en medewerking wordt verleend door het gelegenheidskoortje van onze gemeente.

Kersttocht voor kinderen op 14 december

In navolging op vorig jaar en het succes daarvan wordt er dit jaar weer een kersttocht voor kinderen georganiseerd. Dit in het kader van de samenwerking tussen het Leger des Heils, de Baptistengemeente, de Lucaskerk en Elden-De Kandelaar. Vorig jaar deden hier tussen de 70 en 80 kinderen aan mee en werd er een reportage gemaakt door RTV Arnhem.

Het thema is: *'Op weg naar Bethlehem'* en we gaan dan op weg met lampionnen op zoek naar het kind Jezus. Onderweg komen we personages tegen uit het kerstverhaal. Na de tocht die uiteraard eindigt bij de stal (Baptistenkerk) is er nog een kleine kerstviering. De tocht begint bij het gebouw van het Leger des Heils aan de Leidenweg 11-13 en het duurt van 18.30–20.00 uur. Er zijn daar ook lampionnen aanwezig, maar je mag natuurlijk ook je eigen lampion meenemen en je hoeft je niet van te voren op te geven. Voor info: tel. 4423078.

Er is nog wat hulp nodig tijdens deze tocht, b.v. als fakkeldrager op de hoek van een straat, zingen in een engelenkoortje, herders etc. Geef je dan even op bij het secretariaat van Elden-De Kandelaar, tel. 3830286 en via de e-mail.

Gastkerken

De Raad van Kerken te Arnhem is in mei van dit jaar begonnen met het "Project Gastkerken". In dit project wordt – drie of vier maal per kalenderjaar en doorgaans op de vijfde zondag van een maand – één van de bij de Raad aangesloten kerken uitgeroepen tot 'Gastkerk'. Leden van alle andere lidkerken worden dan uitgenodigd om deel te gaan nemen aan de viering in die Gastkerk. Zo kan lijfelijk en tastbaar worden ervaren hoe bij 'zusterkerken' het christelijk geloof wordt gevierd en verdiept. En het oecumenische saamhorigheidsgevoel zal er, zo hoopt de Raad, door versterkt worden.

Zondag 30 oktober was iedereen welkom bij het Leger des Heils aan de Leidenweg in Arnhem-Zuid en naast De Kandelaar, het gebouw van de gemeente Elden-De Kandelaar. Het was goed om een dienst van je burens mee te maken en te zien dat er zoveel mensen uit andere kerken op af waren gekomen.

Elden-De Kandelaar

Kerkgebouw: Den Haagweg 1 (3812252)

www.elden-dekandelaar.nl

• **wijkredactie:** Wim van Woerkens (3811103)
Deurnestraat 2 wuwah@xs4all.nl

• **predikant:** ds. Hubertien Oostdijk-van Anandel
(3237577) Oostdijkvanandel@hetnet.nl

• **predikant:** ds. Anja Vogelzang (3233833)
j.vogelzang09@hetnet.nl

• **opbouwwerker Schuytgraaf:** mw. Lyska van der Elst
lyskavanderelst@gmail.com

• **predikantensecretariaat:**
secretariaat@elden-dekandelaar.nl

• **scriba:** Hans van de Ven (4451720)
hans.vandeven@hccnet.nl

• **wijkkas:** Elden-De Kandelaar rek.nr 13.48.696

Herv. wijkgemeente 'De Rank'

Bonifatiuskerk: Huissensedijk 10, Elden (3830286)
postadres: Huissensedijk 12, 6842 AK Elden (Arnhem)
www.gemeentederankarnhem.nl

- **wijkredactie:** hr. H. Boer (4437934)
hansboer124@gmail.com
- **predikant:** ds. P. Vermaat (0318-510161)
vermaat.p@tiscali.nl
- **scriba:** hr. H. Boer (4437934)
hansboer124@gmail.com
- **wijkkas:** rek.nr. 1559972 t.n.u. penningm De Rank

Bijbelkringen

De eerstvolgende middagbijbelkring is op 22 november. Ook dan zal de bespreking van het boek "De openbaring van Johannes" worden voortgezet. De titel van dit laatste bijbelboek dekt niet de draagwijdte van dit boek. Die is gelegen in de openingszin, die luidt: "Openbaring van Jezus Christus". Er wordt dus niets van Johannes geopenbaard maar wel van Jezus, die in de wereldgeschiedenis, in de gestalte van een Lam en een Leeuw een fundamentele rol speelt. Deze openbaring is de eeuwen door een troostboek geweest, onder de Romeinse bezetting met zijn afgoden in de eerste eeuwen zowel als nu, met de eigentijdse afgoden. De wereldgeschiedenis verloopt niet overeenkomstig mensendromen, maar is gericht op het hemelse Jeruzalem dat uit de hemel zal neerdalen, de stad met fundamenten waarvan God de ontwerper en bouwmeester is. Mensendromen zijn gericht op de vrede zoals de Romeinen die voor ogen hadden: het Latijnse woord voor vrede, "pax" betekent: afwezigheid van oorlog. Het Hebreeuwse woord voor vrede, "shalom" betekent: de gave gemeenschap met God; naar Christelijke overtuiging in Jezus, Gods Zoon.

In de bespreking van het boek Openbaringen zijn we toe aan Openbaringen 17 en 18. Op 22 november staat de deur vanaf 14.00 uur open en begint de bespreking onder leiding van ds. Vermaat om 14.30 uur. Het is altijd fijn om te zien hoe goed deze bijbelstudiemiddagen worden bezocht. Maar er is altijd nog ruimte voor méér geïnteresseerden.

De avondbijbelkring zal gehouden worden op donderdag 17 november. Aanvang 20.00 uur. In de avondbijbelkring zoeken we het geloofsgesprek met elkaar. En dat is altijd weer spannend want in hoeverre kennen we een ander maar vooral: in hoeverre kennen we onszelf. Op 17 november willen we bezig zijn met dat wonderlijke keerpunt in de gelijkenis van de verloren zoon: "Toen kwam hij tot zichzelf... en hij stond op en keerde naar zijn vader terug" (Lucas 15: 17, 20).

Mag je hier spreken van bekering? Komt daar zonde- en schuldbesef bij te pas? Ook voor de avondkring geldt: we zijn met een mooi aantal maar er is genoeg ruimte voor meer geïnteresseerden.

De lezing "Gebed, vergeving, genezing" van prof. Paul

Op 14 oktober hield prof. Paul een lezing over dit onderwerp in de Bonifatiuskerk. Centrale gedachte in zijn lezing is dat de mens geest, ziel en lichaam is. God beoogt de heelwording van de hele mens, in de verzoening met Hem en de heiligmaking. In dit kader bedient de pastor de ziekenzalving, zoals die wordt beschreven in Jakobus 5:13-16 en Marcus 6:13. Deze ziekenzalving is in de Refomatie in onbruik geraakt omdat Calvijn er terughoudend tegenover stond. Hij was bang dat handoplegging bijgelovig en magisch verstaan zou worden (zoals in de RK kerk).

Misschien begrijpelijk in die tijd, maar vandaag de dag lijkt het tijd om de grote waarde van de ziekenzalving opnieuw te onderkennen.

Jakobus 5:15 stelt: "...het gelovige gebed zal de lijder gezond maken en de Here zal hem oprichten" Het gaat hier om het gebed van de oudste van de gemeente die de zieke met olie gezalfd heeft. Dus niet om het gebed van de zieke zelf. In sommige kringen wordt wel eens gesteld dat als een zieke na dringend gebed niet geneest, dit te wijten zou zijn aan onvoldoende geloof. Daarvan is, zegt prof. Paul, geen sprake. Het gebed van de oudste moet gelovig zijn, geïnspireerd en ingegeven van Godswege. De olie is een beeld van de Geest. Dat God de zieke zal oprichten is een aanwijzing dat Hij het herstel van de persoonlijkheid in relatie met Hem op het oog heeft. Prof. Paul gaf hiervan enkele voorbeelden uit zijn eigen pastorale praktijk.

Over de gave der genezing, zoals bijvoorbeeld bij Jan Zijlstra is prof. Paul terughoudend. Zijlstra is duidelijk gericht op evangelieverkondiging, ondersteund door de genezingsdienst. De manier waarop komt wat afdwingend over. Intussen blijft wel de verlegenheid met de gave der genezing bij prof. Paul. Een verlegenheid die voortvloeit uit wat in de reformatorische traditie over deze gave is gezegd? Wordt het misschien tijd deze traditie nog eens tegen het Licht te houden?

Contact met de partnergemeente in Leipzig

Zoals beloofd, schrijf ik nog een korte impressie van onze reis naar Leipzig. Met 8 personen uit onze gemeente, waaronder ds. Marieke Fernhout, zijn we in het weekend van vrijdag 8 tot en met zondag 10 oktober te gast geweest in onze partnergemeente in Leipzig. Dit contact bestaat al meer dan 25 jaar en elke keer lukt het weer om met een groep daarheen te gaan of komt een groep naar ons toe. We hebben op zaterdagochtend met elkaar gesproken over toekomstverwachtingen, het jaarthema van de Remonstrantse Broederschap voor 2012. Aan de hand van foto's en vragen werd er in groepjes over gediscussieerd.

's Middags was er een excursie naar Naumburg, waar we de tentoonstelling "Der Naumburger Meister" bezochten. Dit gaat over de beeldhouwer van de in de 13^e eeuw gebouwde Dom. Heel interessant. Aan het begin van de avond werd in de Friedenskirche de tentoonstelling geopend van "Der Flügelschlag eines Engels" die van juni tot oktober in onze kerk te zien was. 's Avonds een gezellige maaltijd en avondprogramma.

De dienst op zondag in de Michaeliskirche werd door ons bezocht, waarbij onze predikant samen met de Duitse predikant Ralf Günther, de dienst deed. De kerk was werkelijk bomvol, niet in het minst door de grote aantallen kinderen, die in de dienst aanwezig waren. Heel bijzonder, er werd door hen ook gezongen en gespeeld. Na het gezamenlijk napraten en koffie drinken werd de terugreis aanvaard. Het einde van een inspirerend bezoek. Volgend jaar hopen we weer op een tegenbezoek uit Leipzig.

Kwart (Vierkerkenwinterwerk)

Zondag 13 november 2011: Nog net op tijd kan ik u melden, dat er wegens ziekte een wijziging heeft plaatsgevonden in het programma voor deze zondag.

Klanken vanuit de Oekraïne en Rusland

Door Oleg (bayan) en Ivan Lysenko (tenor)

Oleg Lysenko (1974) studeerde muziek in de Oekraïne en Enschede. Hij presenteert samen met de in zijn land bekende tenor Ivan Lysenko (1943) een programma van moderne en traditionele Oekraïense en Russische vocale en instrumentale muziek. Vader en zoon vertolken melancholische en romantische liederen evenals solostukken die geschreven zijn voor de bayan, een Russische knopaccordeon. Naast de originele volksmuziek brengen ze walsen en tango's van oudere en moderne componisten als Zolotarjow, Korsakov, Stravinski en Petersburski. Een programma voor liefhebbers van de Oost-europese muziek.

Plaats: Waalse Kerk
Aanvang: 15.00 uur
Entree: € 8,- incl. consumptie.
Contactpersoon: Jeannette Maartense, tel. 0481-372378
e-mail: maartenseboot@planet.nl

Helaas vorige keer niet in Kerkperspectief terechtgekomen:

Waarom de Bijbel – en hoe? Een veelstemmige zoektocht – vervolg

Voor het programma van de lezingen met dit onderwerp door prof. dr. Cees den Heijer en dr. Meindert Dijkstra verwijs ik graag nog even naar Kerkperspectief nr. 18.

Els van Essen

Compassie en contemplatie, spijs en drank, op 27 nov. a.s.

Het groepje kerkleden dat de vesper van 25 sept. j.l. heeft voorbereid, heeft de smaak te pakken gekregen. Na het succes van die dienst werkt men nu aan een vesperachtige dienst op 27 november a.s., wederom onder leiding van ds. Henk Spoelstra. Het is dan 1^e Adventszondag en de dienst zal in liturgie, prediking en muziek Compassie en Contemplatie uitstralen. Daarna volgt een agape, een vriendenmaaltijd zoals in het vroege Christendom geregeld plaatsvond.

De gemeentes waren klein en onderling vertrouwen en een hechte band tussen de gemeenteleden waren wel een noodzaak om te kunnen overleven in een dikwijls vijandige omgeving. Onze omgeving is niet vijandig, maar de gemeente is klein en heeft in de huidige tijd van secularisatie en steeds minder kennis van de Franse taal ook moeite voort te bestaan.

U bent van harte uitgenodigd en neem dan spijs en drank mee die met de andere meegebrachte etenswaren door allen zal worden gedeeld. Iets om in uw agenda te noteren!

Angst voor het Frans is niet nodig, voor Nederlandse vertaling wordt gezorgd.

Parkstraatgemeente

Samenwerkingsverband Remonstranten
en Vrijzinnige Protestanten

Kerkgebouw: Parkstraat 31a
www.parkstraatgemeente.nl

- **wijkredactie:** Els van Essen
evessen30@hotmail.com
- **predikant:** ds. M.G. Fernhout
mgfernhout@upcmail.nl

Aanvang diensten 10.15 uur
tenzij anders aangegeven

De bijbel in de kunst

De Bijbel als inspiratiebron voor de schrijver, dichter, schilder, componist....
(Her)kennen wij die bronnen nog?

Drie cursusavonden in de aula van
Zorgcentrum Nieuw Schoonoord (Nieuw
Schoonoord 1, Velp) Aanvang: 20.00 uur

- **Dinsdag 8 november:** De Bijbel als inspiratiebron voor literatuur (is al geweest)
- **Dinsdag 15 november:**
De Bijbel als inspiratiebron voor schilderkunst door ds. Paul Thimm
- **Dinsdag 22 november :**
De Bijbel als inspiratiebron voor muziek door ds. Marieke Fernhout

Kosten € 6.00 per avond.

Opgave: 4kwart@hotmail.com
of tel. 0481-372378

Eglise Wallonne
Waalse Kerk Arnhem
www.waalsekerkarnhem.nl

Kerkgebouw: Gasthuisstraat 1, 6811 BS Arnhem
naast het politiebureau (4435268)

wijkredactie: Hennie G.R.Jacobs (4457065)
verhuur kerkgebouw: Ton van Gestel (4435268)

Eglise Wallonne Waalse Kerk Arnhem

Een traditionele, mooie dienst

Op 11 dec., 11.30 uur, zal de heer Joop La Grouw de dienst leiden. Een traditionele, mooie, Franse dienst. Een Nederlandse vertaling van de preek zal bij de bijbeltjes en liedboeken liggen.

Veillée de Noël

Op Kerstavond 24 dec. zal om 19.00 u. traditiegetrouw de Veillée de Noël (Kerstwake) worden gehouden. Ook deze keer zal een aantrekkelijke muzikale omlijsting de dienst van een feestelijk accent voorzien. Père Kurris, Jezuiet en emeritus pastoor uit Den Haag die al vele malen in onze diensten is voorgegaan maar nog niet eerder in een Kerstdienst, zal de dienst leiden. Onze gemeente schrijft Oecumene met een hoofdletter, iets waarvan de Wallons en Huguenots in de 16e en 17e eeuw alleen maar van hebben kunnen dromen! Ik wens u mooie najaarsdagen en een Goede Advent,

Hennie Jacobs

Evangelisch-Lutherse Kerk

kerkgebouw: Spoorwegstraat 8-10, Arnhem

www.luthersegemeentearnhem.nl

wijkredactie: mw. E. Muurling (3336657)

Moge voor ieder het Licht de duisternis verdrijven !

*“Het lied van wie zijn voorgegaan
zet ons vandaag tot zingen aan :
Amen. Halleluja.*

*Doorbreek de ban van ons gemis
met licht dat niet te doven is :
Kyrie eleison !*

*Gij roept ons met een nieuwe naam
uit dit genadeloos bestaan :
Kyrie eleison!*

*Verschijn ons als de dageraad
Gij, Zon die ons te wachten staat :
Kyrie eleison!”*

(Uit “Tussentijds” lied 9 – Sytze de Vries)

Terugblik op zondag 23 oktober

Op zondagmiddag 23 oktober was ik namens onze gemeente aanwezig bij de jubileumdienst van de Haagse en Deltse Lutherse gemeenten, die in 1611 –400 jaar geleden dus– samen zijn begonnen. Een feestelijke dienst, die mede in aanwezigheid van de Koningin werd gevierd.

Een speciale ‘glossy’ –“LUTHER 400 jaar in Delft en Den Haag”– waarin de geschiedenis van beide gemeenten in artikelen en mooie foto’s wordt geschetst, was de week daaraanvoorafgaand gepresenteerd.

Terugblik op zondag 30 oktober

Een prachtig weekend was het, waarin het Gospelkoor, met piano, bas en drums, uit onze partnergemeente Weida onze gast was. Enthousiast zingend en swingend deden ze ’s morgens mee in de eredienst. Organist Jan van Rossem paste zich in zijn keuze daarbij heel origineel aan. ’s Middags werden pannenkoeken gegeten en werd een bezoek gebracht aan het Kerkmuseum in Elst, waar de opgravingen alle aandacht kregen. Na de traditionele kaffee met kuchen was er ’s avonds een concert, dat door de enthousiaste bezoekers zeer werd gewaardeerd.

Niet alleen het koor vroeg aandacht in de dienst, ook “het kerkje in de kerk”, gemaakt door beeldend kunstenaar Jan Meijering. Het sterrenplafond in de absis weerspiegelt zich in het dak van het kerkje, dat door een paar gemeenteleden wordt binnengedragen. Dit sterrenpatroon wordt – in tegenstelling tot dat in het kerkgewelf - verstoord door satellieten en andere sporen of tekenen. De preek wijst ons erop, dat de kerk een plek is van weer-verbinden. Een plek om te beseffen, vragen te stellen. God trekt zijn sporen door het bestaande.

Oogstdienst op 13 november

Op zondag 13 november vindt de traditionele oogstdienst plaats. De kinderen van de Kinderkerk zullen weer bonnen uitdelen, waarmee ingrediënten gekocht kunnen worden voor de maaltijden die door een groepje gemeenteleden worden gekookt voor de bezoekers van “het Kruispunt” tegenover onze kerk.

Eeuwighheidszondag 20 november

Op zondag 20 november is de dienst van herdenken. Nabestaanden steken een kaars aan voor een dierbare die hen is ontvallen. Als gemeente gedenken we allen die ons zijn voorgegaan met genegenheid en respect.

Eerste advent 27 november

En dan is daar alweer de eerste zondag van het nieuwe kerkelijk jaar. Tijd van verwachting. Voor velen de mooiste tijd van het jaar. Voor anderen de moeilijkste tijd, want wat moet je met die decembermaand???

Vietnam heeft weer een Bijbelgenootschap

Na 36 jaar heeft de Vietnamese overheid opnieuw de registratie toegestaan van het Vietnamees Bijbelgenootschap. Tot 1975, voor de Vietnamoorlog, bestond er al een Bijbelgenootschap in Zuid-Vietnam. De overheid besloot toen echter dat het de deuren van het kantoor in Ho Chi Minh stad (Saigon) moest sluiten.

Nu mag het Vietnamees Bijbelgenootschap weer bestaan, maar wel met enkele beperkingen. Het bijbelgenootschap moet geregistreerd staan als handelsorganisatie die bijbels mag drukken en verspreiden. "Toch is dat een stap vooruit voor een land waar het niet makkelijk is om christen te zijn en een bijbel te bezitten. Als Bijbelgenootschap mogen we als bruggebouwer fungeren tussen de verschillende officiële en onofficiële kerken in Vietnam", aldus Joyce van de Veen, hoofd Bijbelwerk van het Nederlands Bijbelgenootschap.

De United Bible Societies, de wereldbond van Bijbelgenootschappen, hebben in de afgelopen 36 jaar het bijbelwerk verricht via individuele katholieke en protestantse kerken in Vietnam. Daarnaast stond de overheid sinds 1992 toe om mondjesmaat bijbels te importeren en uiteindelijk ook lokaal te drukken. Op deze manier zijn er bijna een miljoen bijbels en twee miljoen Nieuwe Testamenten gedrukt en verspreid in Vietnam.

De officiële registratie van het Vietnamees Bijbelgenootschap betekent dat de UBS voortaan direct namens de kerken bijbels kan drukken in plaats van toestemming te moeten vragen aan individuele kerken. Joyce: "Deze officiële status maakt het voor mijn collega Arun Sok Nhep en anderen mogelijk om beter in te spelen op de behoeften van het groeiend aantal gelovigen in Vietnam."

Er wonen ongeveer 90 miljoen mensen in Vietnam, waarvan de helft jonger is dan 25 jaar. De Vietnamese bevolking is een mengeling van aanhangers van het boeddhisme, confucianisme, traditionele lokale geloven, protestantisme en katholicisme. Hoewel de communistische overheid godsdienstige praktijken heeft afgeraden, wordt het getolereerd binnen de context van onder overheidstoezicht staande boeddhistische en katholieke groepen. De protestantse evangelische kerken (die hoofdzakelijk onder etnische minderheden worden gevonden) en andere niet-geregistreerde groepen ondervinden nog steeds onderdrukking.

*Bron: UBS/Nederlands Bijbelgenootschap
Contactpersoon: hr. H.J. Goeree, secretaris NBG-werkgroep afd. Arnhem*

Meer landelijke nieuws:

Met JOP en Jong Katholiek naar Taizé in Berlijn

JOP, de jeugdorganisatie van de Protestantse Kerk, en Jong Katholiek organiseren gezamenlijk busvervoer naar de Europese Ontmoeting van Taizé, eind dit jaar in Berlijn. De jaarlijkse Ontmoeting is van 28 december 2011 t/m 1 januari 2012. De beide jongerenorganisaties hopen dat vele jongeren die er bij waren in Rotterdam, ook in Berlijn weer van de partij zijn, en dat anderen Taizé dit jaar voor het eerst mogen ontdekken.

De Europese Ontmoeting is een jaarlijks terugkerend evenement. De broeders van de Franse gemeenschap Taizé nodigen jongeren ieder jaar in een andere Europese stad uit om samen de jaarwisseling door te brengen. Daar ervaren ze de gastvrijheid van de lokale bevolking en kunnen ze Gods aanwezigheid ontdekken in een stad die open staat voor mensen van verschillende tradities, culturen en religies. Het programma bestaat uit o.a. vieringen, ontmoetingen en workshops. Aanmelding: taizeinnederland@live.nl. Contact: d.keus@jop.nl

Lees meer op www.pkn.nl

Do 17 november 2011 - Opening tentoonstelling 'Hemelwoorden'

In het Bijbels Museum te Amsterdam wordt het werk van de kunstenaar Henk Pietersma getoond in de tentoonstelling 'Hemelwoorden' (17 november t/m 11 december 2011). Tijdens de opening vindt tevens de boekpresentatie plaats van 'De goedheid op mijn tong gelegd', waarin de kunstenaar beelden van alle psalmen laat zien. Ook zal Henk Pietersma een toelichting geven bij zijn werk.

Tijd: 16.00 uur tot 17.30 uur. Plaats: Bijbelsmuseum Amsterdam. Aanmelden: info@bijbelsmuseum.nl, of (020)-6242436.

Meer informatie: www.henkpietersma.nl

Do 24 november 2011 - Symposium HGJB: Woord en werkelijkheid

De HGJB organiseert een symposium met Anton de Wit en ds.

Cees van Duijn als hoofdsprekers, over het thema: 'Woord en werkelijkheid – een zoektocht naar een integrale benadering van de eredienst'. Het lijkt of de preek niet raakt aan het leven van de luisteraars en daarmee niet kan 'werken' in hun leven. Is er sprake van een kloof tussen het (gepredikte) Woord en de werkelijkheid waarin jongeren en ouderen leven? Na een centraal programma met lezingen over deze vraag volgen er twee workshoprondes en een forumdiscussie. Tijd: 11.00 - 16.00 uur. Plaats: Sionskerk Houten. Kosten: € 50,-; € 40,- voor HGJB-lidgemeenten.

Meer informatie en aanmelding: www.hgjb.nl/symposium

Wo 30 november 2011 - Grensverleggend Missionair 'Buiten winnen is binnen beginnen'

De Evangelische Alliantie en het Missionaire Team van de Protestantse Kerk organiseren een congres over Missionair gemeente zijn & identiteit. Dit congres is speciaal bedoeld voor kerkelijke leiders en missionaire pioniers. Hans van Ark en Nynke Dijkstra verzorgen de workshop 'Zoeken naar identiteit in de Protestantse Kerk- hoe we daar als missionair team aan werken'. Tevens wordt het boek van Matthijs Vlaardingerbroek gepresenteerd: 'Grensverleggend - hoe de kerk opnieuw missionair kan zijn'. Tijd: 9.30 - 16.00 Plaats: De Lichtkring Amersfoort. Kosten: € 30,- Aanmelden: www.ea.nl/jumpstart/grensverleggend
Meer informatie: www.syneidesis.nl

Deze en meer activiteiten zijn te vinden in www.pkn.nl/agenda

'De hartslag van het leven': ontwerp-visienota Protestantse Kerk

In de nieuwe visienota 'De hartslag van het leven' wil de Protestantse Kerk duidelijk maken dat er 'meer' is dan wat zich in het leven van alledag aandient, 'meer dan onze mogelijkheden en onmogelijkheden, meer dan de dode herhaling van zetten.' Dat is de grondtoon van de nieuwe visienota, die het moderamen van de Protestantse Kerk heeft voorgelegd aan de generale synode. Een grondtoon vol 'geloof, hoop en liefde'.

'Het gaat om het hart dat klopt door geloof, hoop en liefde', schrijft scriba dr. A.J. Plaisier in de inleiding. 'Een hart dat klopt omdat er meer is dan onze mogelijkheden en onmogelijkheden. Meer dan de dode herhaling van zetten. Dat meer wordt ons gegeven door de levende Geest. Met die hartslag is er toekomst voor het geloof, toekomst voor de kerk en ook toekomst voor de Protestantse Kerk.'

Omdat de kerk gelooft dat Christus als de levende aanwezig is 'waar twee of drie in mijn naam bij elkaar zijn' is er alle ruimte om 'de kerk opnieuw uit te vinden'. Er kan ontspannen gezocht worden naar nieuwe vormen van gemeente-zijn. 'Creativiteit, met goede smaak en kwaliteit, moet de kans krijgen. Sommige vormen hebben hun tijd gehad. Het roer tijdig omgooien staat dan dicht bij het leven uit de Geest dan star doorkoersen.'

De visienota is voor de dienstenorganisatie uitgangspunt bij het formuleren van toekomstig beleid. De uitwerking van deze visie zal de komende jaren in het beleidsplan van de dienstenorganisatie en in aparte beleidsnotities aan de synode worden voorgelegd. Voor gemeenten en kerkenraden kan de visienota helpen en uitdagen in de bezinning op het kerk-zijn.

Lees meer over de concept-nota op [pkn.nl](http://www.pkn.nl)

Utrechtseweg 220
6862 AZ Oosterbeek
Tel. 026 333 30 29
Fax 026 334 00 08
info@mijnhartuitvaartverzorging.nl
www.mijnhartuitvaartverzorging.nl

Oosterbeek Arnhem
Wageningen Heteren

Mijnhart

100 JAAR UITVAARTVERZORGING

Voor het verzorgen
van begrafenissen
en crematies

wij zorgen al 100 jaar
voor echte service en
optimaal wooncomfort.

www.cornelissenbv.nl
Velperweg 25 · 6824 BC Arnhem
026. 44 33 644

CORNELISSEN 1907
installatietechniek b.v.

Centrale verwarming · Elektra · Airconditioning
Sanitair · Onderhoud · 24/7 Storingsdienst

Vreedenhoff

woon-, zorg- en activiteitencentrum voor ouderen

Vreedenhoff is een protestants-christelijk zorgcentrum voor ouderen nabij het centrum van Arnhem in een bosrijke omgeving. Naast 240 bewoners in Vreedenhoff hebben wij voorzieningen zoals:

Dagverzorging
Psychogeriatrische Dagopvang
Verzorgingshuis Thuis

Wilt u meer weten, schrijf, bel of mail ons:
Vreedenhoff, Esperantolaan 2, 6824 LV Arnhem,
telefoon 026 - 384 65 00
email: t.vanleeuwen@vreedenhoff.nl of neem een
kijkje op onze website: www.vreedenhoff.nl

FRANSEN BV
026 - 364 86 44

Bezoek onze Shellshop en
spaar airmiles terwijl u tankt.
Winkelcentrum Presikhaaf

...een keurmerk in uitvaartzorg...

"Monuta staat voor kwaliteit. Al jaren. Persoonlijke zorg van betrokken uitvaartverzorgers. Het afscheid centraal stellen. Nabestaanden ruimte bieden. Dat is kwaliteit. Die kwaliteit is nu bekrond met een onafhankelijk keurmerk; het Keurmerk Uitvaartzorg. Mocht u nog twijfelen dan kunt u er nu zeker van zijn: elke uitvaart is bij Monuta in goede handen."

Monuta
Uitvaartzorg en -verzekeringen

Eimerssingel-West 7, Arnhem, Tel: (026) 442 42 25

Uw uitvaartverzorgers:

Ben Roelofs, Herman Welgraven, Ans Stoffels, Gerard Vos

Meer informatie? Bel gratis 0800-0033 of kijk op www.monuta.nl

uw oude bril is geld waard

www.glouDEMANSoptiek.nl

tot €100,-
inruilpremie
op uw oude bril
...bovenop
uw zorgvergoeding!

uw oude bril schenken wij aan een goed doel

go

GLOUDEMANS
OPTIEK

WINKELCENTRUM
RIJKERSWOERD

0 2 6 - 3 2 7 2 3 5 3

Het adres voor:
bijbels, (kinder)boeken,
kaarten, dvd's, cd's, en
geschenkartikelen
kijk op onze webshop
www.clcnl.org

Boeken en Muziek

Stationsplein 3
6811 KG Arnhem
tel: 026 - 3511014

CLC is een zendingsorganisatie,
werkzaam in 60 landen!

**KENNIS EN ERVARING,
BIJ U IN DE BUURT!**

Aan een eerste vrijblijvend gesprek
zijn geen kosten verbonden.

NOTARISKANTOOR OCKHUYSEN
Kronenburgsingel 60, 6831 gx Arnhem
tel. 026 - 320 10 00
www.notarisockhuysen.nl

De Jonge
Bouw B.V.

Steenhoek 15
6891 CG Rozendaal
(026) 445 62 20

Uw bouwbedrijf voor:
* nieuwbouw
* verbouwingen
* onderhoud

